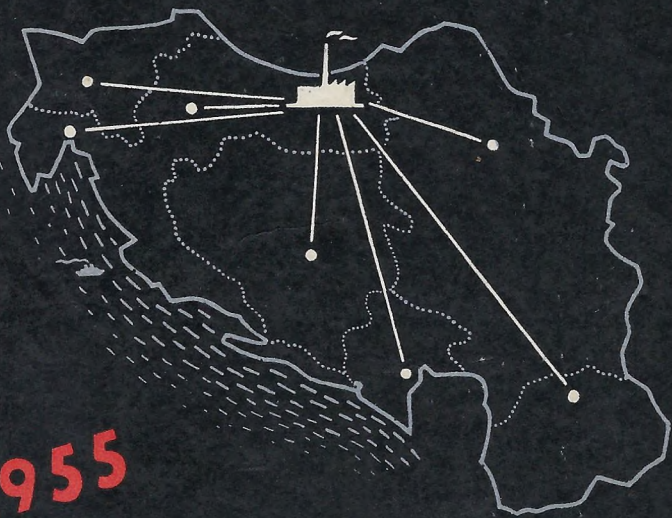

OSIJEK

1955

DRUGO ISPRAVLJENO I DOPUNJENO IZDANJE

Potpun, pouzdan i pregledan zbornik adresa svih privrednih preduzeća u FNRJ i neophodan priručnik u svakodnevnom poslovanju svih privrednih organizacija

PRIVREDNI ADRESAR FNRJ

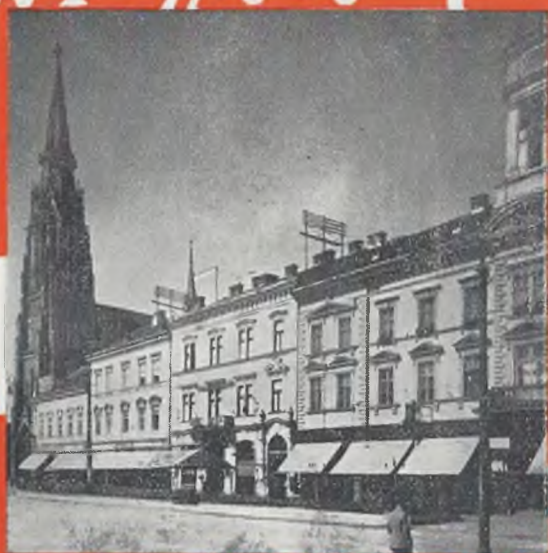
sadrži oko 40.000 adresa celokupne naše industrije i rudarstva, trgovine, zanatstva, poljoprivrede i zadrugarstva, turizma i ugostiteljstva, građevinske, saobraćajne, izdavačke i svih drugih privrednih delatnosti kao i adrese privrednih ustanova i organizacija u FNRJ

UVRŠĆIVANJE ADRESA I SVIH PODATAKA JE BESPLATNO

Pretplata i obaveštenja kod Izdavača
NOVINSKO - IZDAVAČKO PREDUZEĆE

PRIVREDNI PREGLED

BEOGRAD • Kolarčeva broj 1/III • Telefon 21-728
Poštanski fah 903 • Tekući račun broj 101-T-287

СУМИТ / 85

OSIJEK

PRIVREDNI CENTAR SLAVONIJE

INDUSTRIJA

TRGOVINA

POJOPRIVREDA

GRADEVINARSTVO

ZANATSTVO

SAOBRAĆAJ

UGOSTITELJSTVO

SVEUČILIŠTE
JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK

Broj inventara:

Signatura:

388.578

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK

871348992

Izdavač:

Novinsko-izdavačko preduzeće
„Privredni pregled“, Beograd
Kolarčeva 1 III ~ Telefon 92-906

Štampa:

„Sava Mihić“ ~ Zemun
Maršala Tita 46 ~ Telefon 37-997

OSIJEK

Arheološki nalazi iz najdavnijih vremena doka-
zuju nam da su Osijek i njegova okolica bili
naseljeni gotovo bez prekida od neolitika pa do
danas. Stara Mursa — današnji Osijek — smje-
stila se je na desnoj obali rijeke Drave, te je
ovo mjesto nekad ležalo na raskršću važnih
vojničkih i trgovačkih puteva. Mursa je propala
u vrijeme Seobe naroda sa propašću Rimskog
carstva, kada su propali i toliki drugi gradovi
donje Panonije.

Sredovječni Osijek nastao je nešto zapadnije od
stare Murse, kao vojnički grad za odbranu od
Turaka koji su se kretali Dunavskom nizijom
prema središtu ondašnje Evrope. Turci su zau-
zeli ovaj grad 1525 godine, a oslobođen je tek
1690 godine. Grad je i nakon odlaska Turaka
ostao i dalje vrlo jaka vojnička baza. Uz ovu
vojničku bazu nicali su zanati, trgovina i druge
radinosti.

Početak XIX stoljeća počela se vrlo uspješno
razvijati trgovina i privreda u gradu. Naročito
nakon Prvog svjetskog rata podignut je čitav
niz industrija.

Nakon Oslobođenja privreda grada Osijeka do-
bija pun zamah svog daljeg razvitka.

Grad Osijek danas ima preko 63.000 stanovnika
i od toga oko 27.000 radnika i službenika, te
pretstavlja jedan od najznačajnijih privrednih
centara ne samo Narodne Republike Hrvatske,
nego također cijelog sjevernog područja naše
države. On je ne samo središte velikog broja
industrijskih poduzeća, koja proizvode robu za
široki krug potrošača diljem cijele Jugoslavije,
nego također pretstavlja isto tako značajno trgo-
vačko središte kojem gravitiraju krajevi s mno-
gobrojnim i kupovno vrlo snažnim potrošačkim
živiljem. To se u prvom redu odnosi na cijelu
Slavoniju sa oko 600.000 stanovnika, zatim sje-
verni dio Bosne, pa dio Srijema i zapadne Bačke.

Tome u velikoj mjeri doprinosi vrlo dobra i razgranata saobraćajna mreža, koja omogućuje brzu dopremu i otpremu robe. Privrednu snagu grada Osijeka najbolje pokazuje njegov društveni plan. U godini 1951 iznosio je društveni bruto produkt grada oko 15 milijardi dinara, u 1952 godini taj se društveni produkt povećao na 17 milijardi dinara, dok je realizacija u 1954 godini društvenog bruto produkta premašila 23 milijarde, a ovogodišnja predviđiva realizacija iznosit će oko 28 milijardi dinara.

U Osijeku djeluje preko 30 proizvodnih poduzeća industrijskog karaktera i oko 18 većih socijalističkih poduzeća zanatskog karaktera, pored 700 privatnih zanatskih radnji. Nije stoga čudo, da je industrijska i zanatska djelatnost u gradu Osijeku svestrana i da obuhvaća gotovo sve grane industrijske i zanatske djelatnosti. Od mnogobrojnih industrijskih grana nabrojiti ćemo samo najvažnije: proizvodnja elektroenergije, prerada ugljena, prerada nemetala, metalna industrija, kemijska industrija, industrija građevnog materijala, drvna industrija, prerada kartona i papira, tekstilna industrija, kožna industrija, prehrambena industrija, grafička indu-

strija itd. U proizvodnji elektroenergije djeluje stara termoelektrana, koja ni uz najveće napore nije kadra da zadovolji sve veće potrebe industrijske proizvodnje, jer se ove nalaze u porastu. Zato će se u roku od nekoliko idućih godina izgraditi velika nova termoelektrana, za koju projekti već postoje, a koja će opskrbljivati pogonskom energijom ne samo pogone grada Osijeka, nego i šire okolice. Ta će termoelektrana, pored dobivene elektroenergije dalekovodima od naših hidroelektrana, omogućiti još brže i snažnije privredni razvoj ovog dijela naše države. Od metalnih poduzeća ističu se Osječka ljevaonica željeza i tvornica poljoprivrednih strojeva i Tvornica „Papuk”. Dok Osječka ljevaonica proizvodi raznovrsne poljoprivredne strojeve i sanitarnu robu, dotle Tvornica „Papuk” proizvodi željezni namještaj. I jedna i druga tvornica opskrbljuju svojim kvalitetnim proizvodima veliki broj potrošača u cijeloj zemlji. U grani kemijske industrije najznačajnije je poduzeće Tvornica sapuna „Saponia”, koja uz proizvodnju peraćih i toaletnih sapuna proizvodi također kozmetičke preparate i kemijske proizvode. U Osijeku je vrlo razvijena i finalna drvna industrija u kojoj dominiraju Tvornica žigica „Dra-

va", Tvornica pokućstva, stolica i alata „Ivo Marinković", koja također proizvodi i raznu drvenu galanteriju, zatim Tvornica četaka „Nikola Vetnić" i Tvornica kućnog i uredskog namještaja te drvene galanterije „Borovik".

Poduzeće „Litokarton" u grani prerade kartona i papira jedno je od najsolidnijih i najpoznatijih industrijskih pogona ove vrste u cijeloj zemlji. Uz najraznovrsnije kartonske preradevine ono je i veliki proizvođač kutija za cigarete i ostale papirnate kartonske ambalaže. Zahvaljujući njegovim ukusnim ambalažnim proizvodima, mnoge tvornice prehrambene i ostalih industrijskih grana znatno su povećale promet svojih proizvoda.

Po broju industrijskih pogona tekstilna industrija nalazi se među prvima u Osijeku. Tu u prvom redu dolazi Osječka lanena industrija sa svojim poznatim lanenim, kudeljnim, polulanenim, polukudeljnim i pamučnim tkaninama, kojima je ova tvornica poznata ne samo u našoj zemlji, nego i u inozemstvu. Uz nju dolazi Tvornica odjeće i rublja „Slavonija", koja u svojih 40 prodavaona po čitavoj državi prodaje mušku, žensku i dječiju konfekciju i druge proizvode. Tvornica svile poznata je također po svojim brojnim svilenim tkaninama, a u sklopu ovih tekstilnih poduzeća treba također ubrojiti Tvornicu trikotaže i rublja „Mara", konfekcijsku industriju odijela „Drava", te Odjevnog poduzeća „Odjeća". Sve su to veliki radni kolektivi s vrlo svestranom tekstilnom proizvodnjom.

Prehrambena industrija brojčano je najjača industrijska grana u Osijeku, što je i razumljivo, ako se uzme u obzir da se Osijek nalazi u središtu vrlo bogatog proizvodno-poljoprivrednog rejona. U ovoj grani industrijske djelatnosti djeluju u Osijeku: Tvornica mlijeka u prahu, Žitni fond sa mlinskom industrijom, Osječka šećerana i tvornica kandita, Osječka pivovara, Industrija kekisa „Sloboda" i brojna druga poduzeća.

Uz spomenuta poduzeća vrijedno je spomenuti i Tvornicu koža, koja izrađuje vrlo kvalitetne kože, te poduzeće „Opeka", „Beton", „Pećarija" i Vodovod-plinara, kao vrlo jake proizvodne radne kolektive.

Istakli smo da je Osijek vrlo snažan trgovački centar. U toku prošle godine trgovina grada Osijeka ostvarila je ukupni društveni bruto produkt od preko 2 milijarde dinara, a promet od oko 17 milijardi dinara. Grad Osijek u prvom redu ima vrlo razvijenu veletrgovačku mrežu, koja u nekim granama djelatnosti, kao što su željezo, tekstil, živežne namirnice i kućne po-

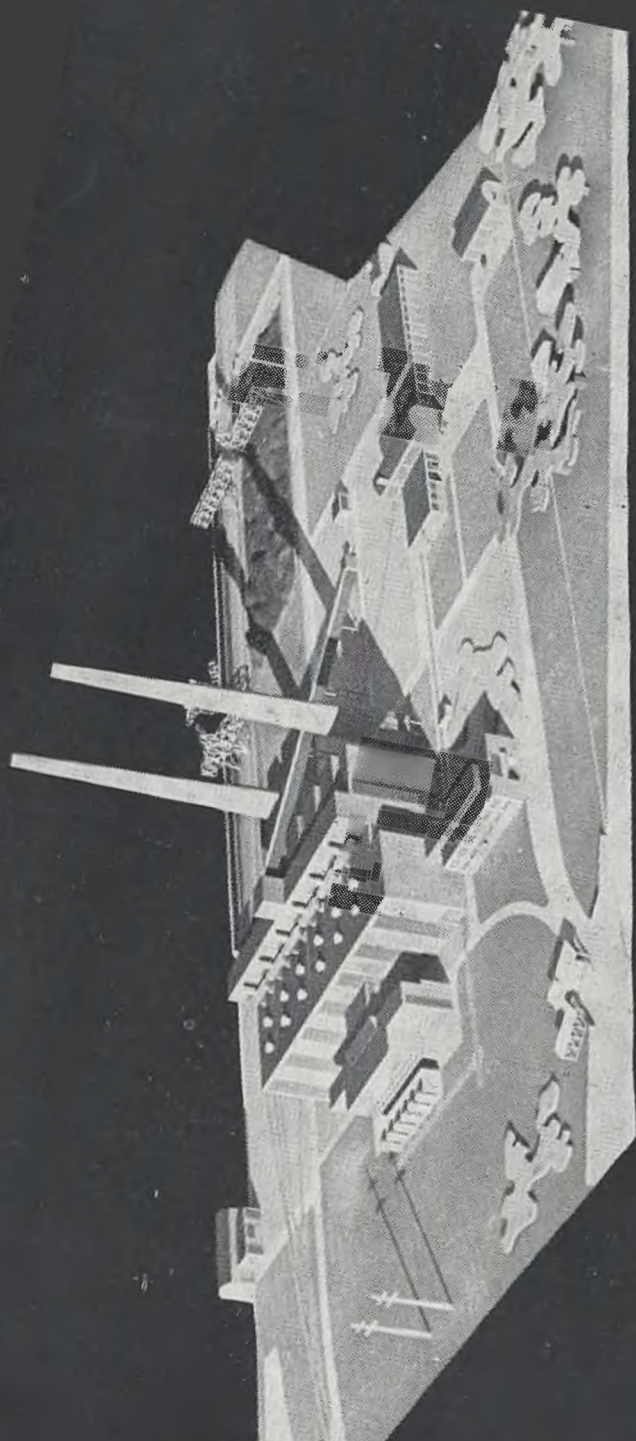
trebštine, snabdjeva ne samo čitavu Slavoniju, nego i dijelove sjeverne Bosne, Bačke i Srijema. Među značajnijim veletrgovačkim poduzećima treba spomenuti Opće trgovačko poduzeće, koje se prvenstveno bavi prodajom živežnih namirnica i kućnih potrebština, zatim „Poljoopskrbu”, koja snabdjeva poljoprivredne potrošače ovog bazena poljoprivrednim strojevima i ostalim sredstvima, nadalje „Željezar”, koji se bavi prometom raznovrsne željezne robe. Od poduzeća koja se bave otkupom poljoprivrednih proizvoda posebno je potrebno napomenuti dva eksportna poduzeća i to: „Croatia-plod” i „Slavonka-export”. Nadalje poduzeća „Poljopromet”, „Slavoniju” i „Žitni fond”. Od tekstilnih veletrgovačkih poduzeća treba spomenuti „Tekstilpromet” i „Tekstil-kožu”. U Osijeku djeluju i druga razna veletrgovačka poduzeća, kao na pr. za promet alkoholnim i bezalkoholnim pićima, ogrevnim drvetom i građevnim materijalom, papirom, staklom i porcelanom i nekim drugim artiklima.

Pored veletrgovačke mreže djeluje u gradu blizu 90 samostalnih trgovinskih radnji, jer je u Osijeku u potpunosti sprovedena reorganizacija trgovinske mreže. Dosadašnje poslovanje trgovinskih radnji bilo je uspješno, a što se vidi na povećanju prometa i sniženju razlike u cijeni i znatnom unapređenju trgovinske djelatnosti, kako u pogledu zadovoljavanja ukusa i navika potrošača, tako i u pogledu asortimana i brzine obrtaja raspoloživih kredita.

Uz ovu industrijsku i trgovačku djelatnost razvijena je u gradu Osijeku i komunalna djelatnost. U tom sklopu djeluju različita komunalna poduzeća, kao što su na primjer: „Tramvaj”, Poduzeće „Prevoz”, „Čistoća” i druga. Potrebno je napomenuti da u Osijeku imaju sjedište i tri velika građevinska poduzeća od kojih posebno treba spomenuti „Gradnju” i „Graditelja”, koji su osposobljeni za izvođenje najkompliciranijih građevinskih radova.

Zanatska djelatnost u gradu, samo u okviru socijalističkog sektora bavi se najrazličitijim vrstama poslova, a privatni zanatski sektor obilno nadopunjuje svojim kvalitetnim proizvodima ovu djelatnost.

Privredni potencijal grada Osijeka toliki je da je uz zadovoljenje domaće potrošnje mogao proizvesti i vrlo interesantne artikle za mnogobrojna inozemna tržišta. Nakon Oslobođenja bavila su se izvoznom djelatnošću mnoga proizvodna i trgovačka poduzeća. Od proizvodnih poduzeća najznačajnije uspjehe postigla je Tvoronica žigica „Drava”, koja je plasirala svoje žigice

na mnogim evropskim tržištima, kao i na tržištima u Aziji i Americi. Tvornica kože izvozila je svoje produkte u veliki broj evropskih zemalja, a tvornica „Saponia” u Tursku, Švajcarsku, Francusku i SAD. I Osječka ljevaonica željeza i tvornica poljoprivrednih proizvoda izvozila je sanitarnu opremu u zemlje Bliskog Istoka, a Tvornica pokućstva i alata „Ivo Marinković” izvozi garniture namještaja, te raznog drvenog alata, stolice i drvenu galanteriju u Englesku, SAD, Francusku, zemlje Bliskog Istoka, Njemačku i druge.

Od veletrgovačkih poduzeća značajnije uspjehe u izvozu su postigla poduzeća „Slavonka-export” sa izvozom stoke, perad i jaja, te „Croatia-plod” sa izvozom poljoprivrednih proizvoda. Od značajnih osječkih izvoznika potrebno je svakako spomenuti i Poljoprivrednu zadrugu u Retfali, koja je također izvozila stoku, perad i jaja, kao i druge poljoprivredne proizvode.

Privredni potencijal Osijeka ne smije se gledati izdvojeno, nego ga treba povezati sa značajnim industrijskim kombinatima u njegovoj okolici, koja gravitira Osijeku kao svojem centru. Tako u Baranji djeluje snažni Poljoprivredno-industrijski kombinat „Belje”, a u kotaru Osijek 6 velikih poljoprivrednih dobara. Od okolišnih industrijskih kombinata ističu se Jugoslovenski kombinat gume i obuće u Borovu, te drveno-industrijski kombinati u Belišću i Đurđenovcu. Sve to svjedoči da se Osijek nalazi u središtu jednog vrlo značajnog proizvodnog i potrošačkog područja, što sve pruža jamstvo ostalim proizvodnim i prometnim organizacijama, da će na ovom području postizavati vrlo značajne poslovne uspjehe.

Još od prije rata u Osijeku su djelovali osječki sajmovi, te izložbe osječkih proizvodnih poduzeća i zanatstva. Nakon rata u 1952 godini došlo je do ponovnog uspostavljanja Osječkog sajma, koji i sada stalno organizira Trgovinska komora u Osijeku. Do sada je održano 6 sajмова od kojih 4 industrijska i 2 poljoprivredna, te je na njima postignut prvorazredni komercijalni uspjeh. Razvijajući i dalje Osječki sajam, Trgovinska komora se neprestano rukovodila mišlju da takova ustanova ima za cilj da u širokim razmjerama djeluje na unapređenje i proširenje robnog prometa, nadalje, da Osijek kao centar industrijske i poljoprivredne proizvodnje u Slavoniji treba da u svom sklopu ima mjesto gdje će se periodično okupljati naši privrednici radi kupnje i prodaje. Na polju unutrašnje robne razmjene Osječki sajam je već i do sada odigrao vrlo veliku ulogu. Upoznavanje potrošača s pro-

izvodima naše industrije, s jedne strane, i prilagođivanje asortimana naše proizvodnje ukusu širokih potrošačkih masa, s druge strane, našlo je vrlo dobar odraz na Osječkom sajmu, jer je on do sada, bez svake sumnje, bio jedan od najbolje posjećenih sajmova u našoj zemlji, kako u odnosu na izlagače, tako i kupce i posjetioce. Osobita je prednost Osječkog sajma i zato što se sam grad nalazi u centru poljoprivredne proizvodnje, te ovdje već po tradiciji dolazi do neprestane razmjene poljoprivrednih i industrijskih proizvoda. Ovo se najbolje uočava po raznim izlagačima. Jedni skoro redovito nude vrlo raznolike poljoprivredne strojeve i ostala sredstva za poljoprivredu, dok drugi pak izlagači nude uglavnom poljoprivredne sirovine i ostale poljoprivredne preradevine. Mislimo da se na taj način već i oformio karakter Osječkog sajma. Poseban pak značaj Osječkog sajma ogleda se i u tome što se putem sajma široke narodne mase upoznavaju s onim što se danas u našoj zemlji proizvodi. To nalazi nesumnjivo svoj najbolji odraz u takovim privrednim manifestacijama.

Ugostiteljska privredna grana je također u Osijeku vrlo dobro razvijena. Postoje četiri velika hotela, od kojih je hotel „Central” vrlo moderno uređen, i čitav niz manjih ugostiteljskih objekata.

Pored razvijene privrede Osijek već od ranije ima čitav niz vrlo jakih kulturnih institucija, te se s pravom može reći da je i kulturni centar Slavonije. U Osijeku postoji veliki broj opće-obrazovnih osmogodišnjih i srednjih škola, te stručne srednje škole, kao na pr. Srednja ekonomska škola, Srednja medicinska škola, Srednja tehnička škola, Muzička škola itd. Uz jako školstvo razvijale su se i druge kulturne ustanove, kao što je Muzej Slavonije, Muzej Narodnooslobodilačke borbe, Galerija slika, Narodno kazalište koje ima dramu, balet i operu, Gradska filharmonija, Stalno radničko amatersko kazalište i veliki broj kulturno-umetničkih društava. Osobit razvitak ovih ustanova nastupio je nakon Oslobođenja radi vrlo velike materijalne i moralne pomoći narodne vlasti.

I privredni i kulturni život grada Osijeka naročito je napredovao i postigao mnoge uspjehe nakon Oslobođenja naše zemlje. Iza svih tih promjena, rezultata i uspjeha stoje napori radnih ljudi grada Osijeka i naše socijalističke zajednice, koja stvara jedan novi, bolji život i razvija kroz svijest ljudi nova shvaćanja o novim pravima, o novim dužnostima, većim mogućnostima i boljim perspektivama.

OSIJEK

Le développement économique

La ville d'Osijek se trouve située sur la rive droite de la Drava, au centre de la Slavonie, l'une des plus fertiles régions de la République populaire de Croatie. Elle se dresse non loin de l'emplacement où existait, du temps des Romains déjà, l'importante cité de Mursa, qui fut anéantie à l'époque de la migration des peuples et de la ruine de l'Empire romain. Une nouvelle ville, la ville actuelle d'Osijek, fut construite au Moyen-Age.

Osijek est aujourd'hui l'un des plus grands centres économiques de la Croatie et compte plus de 63.000 habitants, dont environ 27.000 ouvriers et employés. Osijek est le centre d'une industrie variée et très développée et aussi un centre commercial vers lequel gravite non seulement toute la Slavonie mais aussi une partie de la Bosnie Septentrionale, une partie du Srem et du Nord de la Bačka avec lesquels elle est reliée par d'excellentes lignes de communication. À Osijek fonctionnent 30 entreprises de production industrielle, 18 entreprises socialistes de caractère artisanal et environ 700 ateliers artisanaux privés.

Les principales branches industrielles d'Osijek sont les suivantes: industrie métallique, transformation des métalloïdes, industrie chimique, transformation du charbon, production d'énergie électrique, industrie du bois, industrie de matériaux de construction, industrie textile, fabrication du carton et du papier, industrie alimentaire, industrie graphique, etc. Etant donné le volume de leur production et leur importance, il convient de faire ressortir particulièrement certaines entreprises, telles que par exemple: les Fonderies d'acier d'Osijek, la Fabrique d'allumettes „Drava”, l'Usine de machines agricoles, „Saponia”, la Fabrique d'articles ménagers et d'outils „Ivo Marinković”, la Fabrique de meubles „Borovik”, etc.

Il convient de souligner que l'industrie d'Osijek produit également des articles qui font l'objet d'un grand intérêt à l'étranger. Grâce à la bonne qualité de ces produits, de beaux résultats ont été enregistrés dans la période d'après-guerre,

en ce qui concerne le placement de ces articles sur les marchés étrangers. C'est très certainement la Fabrique d'allumettes „Drava" qui a remporté le plus grand succès en réussissant à placer ses produits non seulement sur les marchés de nombreux pays européens, mais aussi sur les marchés de l'Asie et de l'Amérique. La Fabrique de cuirs exporte ses produits vers un grand nombre de pays européens, cependant que l'Usine „Saponia" achemine ses exportations vers la Turquie, la Suisse, la France et les Etats-Unis. Les Fonderies d'Osijek ont placé des articles sanitaires dans les pays du Proche-Orient, cependant que „Ivo Marinković" a exporté des meubles, des outils et des articles en bois en Grande Bretagne, aux Etats-Unis, en France, en Allemagne, dans les pays du Proche Orient etc.

A côté de ces entreprises industrielles, d'autres entreprises ont réussi à placer à l'étranger surtout des produits agricoles, comme: „Slavonka-export" — bétail, volaille et œufs; „Croatia-plod" — divers produits agricoles, et Cooperative Agricole de Retfala (près d'Osijek) — bétail, volaille, œufs et divers autres produits agricoles.

L'importance économique de cette ville est d'autant plus grande si l'on considère que dans la région avoisinante se trouvent quelques grandes organisations industrielles telles que: „Belje", produits agricoles et industriels, „Borovo", chaussures et produits de caoutchouc, Industrie du bois à Belišće et Djurdjenovac etc. La ville d'Osijek s'est également rendue célèbre par les Foires qui y étaient organisées déjà avant la guerre; cette tradition a été reprise en 1952. Depuis 1953, des Foires sont organisées deux fois par an: la Foire de printemps revêt un caractère exclusivement industriel cependant que la Foire d'automne présente surtout des produits agricoles ainsi que des articles nécessaires pour la production agricole. Les producteurs des pays étrangers participent également à ces Foires.

Osijek est le centre culturel de la Slavonie. Outre un nombre considérable d'écoles de huit classes, de lycées et d'écoles professionnelles, la ville possède un Theatre permanent, le Musée de la Slavonie, le Musée de la Lutte de libération nationale, une Galerie de tableaux, un théâtre d'ouvriers-dilettantes, ainsi que diverses autres institutions. Tous ces faits montrent la grande importance ainsi que les belles perspectives de développement qui s'ouvrent à cette ville yougoslave.

OSIJEK

Economic developement

Osijek is placed on the right bank of the Drava river, in the very heart of Slavonia — one of the most fruitful parts of the National Republic Croatia. The town was settled not far from the place where in Roman times the important city of Mursa had been situated. This town was destroyed during the Great Migration of Nations and catastrophe of Roman Empire. In Middle Ages, however, a new town was founded on the same place where Osijek at present is.

Today, Osijek is one of the most important economic centers in Croatia, with population exceeding 63,000 in number, 27,000 of which are constantly employed as officers and workers. Osijek appears to be the center of a remarkably developed industry manufacturing miscellaneous products and a commercial center not only for the whole of Slavonia, but also for a part of North Bosnia, Srem and North Bačka, with good communication between them. Over 30 plants of industrial character, 18 socialistic handicraft plants, and about 700 private artisan shops momentarily work therein.

The most important industrial lines placed in Osijek cover the following: Metals, Non-metals, Chemicals, Coal, Electric energy, Wood-working, Building materials, Textiles, Paper and Card-board, Printing, Food etc. Regarding volume and importance of production, some factories achieved an outstanding success. We will mention here only some of them: Iron — Smelting Plant, Safety Matches Plant „Drava”, „Ivo Marković” — household goods, chairs and tool-making plant, „Borovik” — plant for household and office furniture, Agricultural Equipment Factory, „Saponia”, etc.

It is necessary to point out that the industrial plants in Osijek have been manufacturing miscellaneous items which have a very successful sale abroad. Due to a very solid quality of these articles, that have been constantly improved during these years after the Second World War, a remarkable success was won in

their introduction in the foreign markets. The best result was certainly attained by the Safety Matches Plant „Drava”. This plant has been selling its products not only to many European countries, but also to the important markets of Asia and America. The Leather manufacturing industry has also been exporting certain products to many of European markets, and „Saponija” to Turkey, Switzerland, France and USA. The Iron — Smelting Plant has been supplying some Near East countries with the sanitary wares, and „Ivo Marinković” has exported furniture suites, wooden implements and wooden fancy goods to England, USA, France, Western Germany, Near East countries etc.

Beside these, the following industries have been successful in exporting agricultural products in particular: „Slavonka-export” with cattle, poultry and eggs; „Croatia-plod” with various farm products and Agricultural Farm Cooperative at Retfala (an Osijek suburb) with cattle, poultry, eggs and other farm products.

The economic significance of the town is even greater when it is considered that in its vicinity there are some large industrial enterprises, such as: Agricultural and industrial enterprise „Belje”, Rubber and Footwear Factory at Borovo, Timber and Wood-working Industry at Beliše and Djurdjenovac etc.

Another well-known point of this town are the trade fairs that had been held before the Second World War and the tradition was re-established in 1952. Starting from 1953, there have been arranged two fairs a year: The Spring Fair is of an exclusively industrial character, and the Autumn one deals predominantly with agricultural products and various items necessary for a successful agricultural handling. These fairs are always well attended and participated by the foreign manufacturers exhibiting their products at the stands determined for these purposes.

Osijek is a cultural center of Slavonia. Save a considerable number of eight year, secondary and professional schools, the town has a permanent theatre, Slavonian Museum, Museum of the National Fight for Liberation during the Second World War, Picture Gallery, an amateurish Workers' Theatre of permanent type and many other institutions. This outlet undoubtedly indicates the utmost importance and a broad development perspective of this town.

PRIVREDNE ORGANIZACIJE

INDUSTRIJA

- „Analit”, tvornica češljeva, dugmadi i galanteriskih proizvoda, Vukovarska cesta 77, tel. 31-84, brzojav: Analit — Osijek
- „Borovik”, tvornica namještaja, Vukovarska cesta 230, tel. 30-45
- „Crvena zvijezda”, pletiona i prediona vune, Štrosmajerova 112, tel. 30-79 i 31-79
- „Drava”, industrija odijela, Augusta Cesarca br. 19/I, tel. 28-31, brzojav: Drava-Konfekcija — Osijek
- „Drava”, tvornica žigica, Končareva 117, tel.: Centrala 25-74, 25-75, Direktor 31-64
- „Elektroslavonija”, Oreškovićevo 3, tel.: Centrala 26-77, 26-78, Direktor 30-38, Dispečer 23-01
- Gradsko poduzeće vodovod i plinara, Braće Radića 35, tel.: 21-45 i 28-65
- „Ivo Marinković”, drvno-industrijsko poduzeće i tvornica finalnih proizvoda, Đakovština 3, brzojav: Tvoralat — Osijek, tel. 25-22 do 25-26
- Lanena industrija, Tenjska cesta 8, tel. 28-16 i 28-17, brzojav Lanena — Osijek
- „Litokarton”, grafičko poduzeće, Ulica Republike 33, tel.: 21-15 i 21-16
- „Mara”, tvornica čarapa, trikotaže i rublja, Bulevar JNA 21, tel. 21-26
- „Metal”, mašinsko-prerađivačka industrija, Riječka 2, tel. 27-73 i 27-74
- Mlinsko poduzeće, Tenjska 5, tel. 28-78; Mlinska 26, tel. 29-01
- „Mursa”, tvornica šivaćih strojeva, Vinkovačka 1, tel. 22-75
- „Obuća”, tvornica obuće, Ivana Gorana Kovačića 10, tel. 26-63
- „Odjeća”, odjevno poduzeće, Trg slobode 9, tel. 27-87, Salon 26-81
- „Opeka”, poduzeće za izradu građevnog materijala, Čepinska 31, tel. 20-88
- Osječka lijevaonica željeza i tvornica strojeva, Petra Svačića 4, tel.: 22-61, 22-62, 22-63, brzojav: OLT—Osijek
- Osječka pivovara, Šamačka 12, tel. 28-85 i 24-27
- Osječka tkaonica svile, M. Klajna 12, tel. 21-70, Komercijalno odeljenje 24-36, brzojav: Svilana—Osijek
- „Papuk”, tvornica željeznog namještaja, Vinkovačka cesta 11, tel. 21-34

- „Saponia”, tvornica sapuna, kozmetičkih i kemijskih proizvoda, Matije Gupca 2, tel. 21-36 i 21-37, brzojav: Saponia—Osijek
- „Slavonija”, tvornica odjeće i rublja, Štrosmajerova 10, tel. 27-27 i 27-28, brzojav: „Slavodjeća”—Osijek
- „Sloboda”, proizvodno-prehranbeno poduzeće, M. Miljanovića 28, tel. 22-07 i 29-84
- „Štampa”, grafičko poduzeće. Ul. Republike 20, tel. 28-86 i 28-87
- Tvornica koža, Kišpatičeva 4, tel. 28-30 i 29-46, brzojav: Kožara—Osijek
- Tvornica mlijeka u prahu, Zeleno polje, tel. 32-12, brzojav: „Mlijekoprah”—Osijek
- Tvornica šećera i kandita, Frankopanska 97, tel. 28-37 i 28-38, brzojav: Šećerana—Osijek
- „Vetnić Nikola”, tvornica četaka i kistova, Gundulićeva 16, tel. 24-29 i 24-28, brzojav: Četkara—Osijek
- Žitni fond, Gundulićeva 5, tel. 35-72 do 33-75, brzojav: Žitopred—Osijek

POLJOPRIVREDA

- „Crvena njiva”, gradska ekonomija, Vukovarska 230, tel. 29-04
- Opšta poljoprivredna zadruga Retfala, Štrosmajerova 169, tel. 29-75 i 29-50
- Poljoprivredno dobro „Mihajlo Klajn”, Divaltova 37, tel. 31-83, 31-34, Pogon 31-73
- Poljoprivredna naučno-istraživačka stanica, Intervilan 228, tel. 29-07 i 23-62, brzojav: „Selekcija”—Osijek
- Poljoprivredno dobro Osijek I, Vinkovačka cesta 3, tel. 26-28 i 26-29
- Voćni rasadnik, Južno predgrađe 41, tel. 32-54

GRAĐEVINARSTVO

- „Dom”, građevno poduzeće, tel. 33-69
- „Graditelj”, građevno poduzeće, Kidričeva 34, tel.: Direktor 30-19, Komercijalno 27-76; Skladište, Drapšinova 4, tel. 28-19
- „Gradnja”, građevno poduzeće, Gornjodravaska obala 25, tel.: Direktor 27-07, Komercijalno 29-12 i 22-78

SAOBRAĆAJ

- „Autorad”, Štrosmajerova 23, tel. 32-29
- „Autoreparatura”, Božidara Adžije 26, tel. 26-69
- Centralna mašinska radionica, Ul. Republike 9, tel. 26-27
- Ložionica, tel. 20-43
- Poduzeće za održavanje pruge, Braće Radića 15, tel. 23-48
- Poduzeće za popravak kola i lokomotiva

„Prevoz”, prevozno poduzeće, Karadžićeva 60, tel. 32-27
„Tramvaj”, poduzeće za osobni saobraćaj, Oreškovićeve 1,
tel.: Direktor 22-67, Portirnica 31-05
ŽTP Zagreb, stanica Osijek — Donji Grad
ŽTP Zagreb, stanica Osijek — Gornji Grad, tel. 21-48

ZANATSTVO

„Banija”, ortopedsko poduzeće, Gornjodravska 1, tel. 28-33
Beton-granit, proizvodnja građevnog materijala, Ul. Republike 41, tel. 27-78
Brijačko-frizerska zadruga, Maksima Gorkog 13, tel. 32-82
DES — privredno poduzeće defektnih sluhom, Štrosmajerova 2, tel. 24-68
„Dimnjak” poduzeće, Vukovarska 60
„Dunav”, poduzeće za iskorišćavanje lokalnih sirovina —
proizvodnja korpi, Ul. Republike 19, tel. 31-90 i 31-91
Elektrotehničko poduzeće, A. Cesarca 5, tel. 27-16
Foto-atelje „Korzo”, Bulevar JNA 39
„Golub”, izrada rublja, Vukovarska 12
Gradsko slastičarsko poduzeće, Bulevar JNA 37, tel. 28-62
Klaoničko poduzeće, Vukovarska 6, tel. 21-91, Pogon 29-21
Košaračka zadruga, Gundulićeva 60, tel. 28-94
„Kovinar”, instalaterska radnja, Božidara Adžije 16
Mehanička radiona za popravak poljoprivrednih strojeva,
Štrosmajerova 19, tel. 22-58
Mehaničko poduzeće, Bulevar JNA 35, tel. 32-35
„Metal”, zadruga strojobravarских proizvoda, Cankareva 28,
tel. 24-81
„Pećarija”, poduzeće za proizvodnju peći, Splavarska 7,
tel. 29-26
Prelačko-pletarska zadruga, Božidara Adžije 36, tel. 30-40
„Prosvjeta”, kinematografsko poduzeće, Preradovićevo šeta-
lište 2, tel. 21-50
„Rad”, privredno poduzeće slijepih, Vinkovačka 3, tel. 28-72
Radionica Industrijske škole, Partizanski trg 1, tel. 23-55
i 25-95
„Roletar”, izrada roletni, Radivojevića 5
„Sara Bertić”, tvornica soda-vode, Trg M. Držića 1, tel. 26-62
„Sigurnost”, poduzeće za čuvanje privrednih objekata,
Štrosmajerova 1/I, tel. 25-64
„Ukop”, pogrebno poduzeće, A. Cesarca 45, tel. 28-73
„Ukras”, soboslikarsko poduzeće, Ul. Republike 43, tel. 28-25
i 27-25; Radiona, Preradovićevo šetalište 1, tel. 23-31
Zanatska pekarska radnja „Jedinstvo”, Ul. Republike 5,
tel. 26-79
Zanatska pekarska radnja „Klas”, Ul. A. Butorac 4, tel. 29-59
Zanatska pekarska radnja „Sloga”, Štrosmajerova 117, 29-03

TRGOVINA NA VELIKO

- „Duhan”, poduzeće za promet duhanom, šibicama i vrednotama, Trg slobode 7/I, tel. 26-09
- „Grada”, građevni materijal i ogrev, Vukovarska cesta 30, tel. 30-41 i 32-21
- „Grozđ”, poduzeće za promet sortnih alkoholnih pića, A. Cesarca 19, tel. 26-00, brzojav: Grozđ—Osijek
- „Kolonijal”, trgovačko poduzeće na veliko, A. Cesarca 18, tel. 22-40
- „Komisionar”, komisiono poduzeće, Ul. Republike 43, tel. 22-33
- „Kristal”, trgovačko poduzeće na veliko, Ul. Republike 43, tel. 24-59 i 25-07
- „Krndija”, trgovačko poduzeće građevnim materijalom, Radićeva 19, tel. 32-07 i 23-45
- „Mesopromet”, Štrosmajerova 68, tel. 29-81
- „Narodni magazin”, Trg slobode 10, tel.: Direktor 26-49, Komercijalno 26-43
- „Oganj”, poduzeće za eksploataciju šuma i promet drvnim proizvodima: Uprava, Štrosmajerova 1, tel. 22-23; Drvara, Čepinska 2, tel. 22-24
- Opće trgovačko poduzeće, Štrosmajerova 5, tel. 20-95, brzojav: Trgovačko—Osijek
- „Poljoopskrba”, poduzeće za opskrbu poljoprivrede, Štrosmajerova 6/I, tel.: 27-88, 23-91 i 24-91
- „Slavonija”, trgovačko poduzeće, A. Cesarca 19, tel. 28-06 i 28-13
- „Šaran”, trgovačko poduzeće za promet ribom, Gornjodravska 28, tel. 27-90
- „Tekstil-koža”, trgovina tekstilom, kožom i priborom na veliko, A. Cesarca 18, tel. 32-08, brzojav: Teko—Osijek
- „Tekstilpromet”, A. Cesarca 4, tel. 24-90 i 24-89, brzojav: Tekstilpromet—Osijek
- „Trgopromet”, trgovačko poduzeće na veliko, A. Cesarca 33, tel. 25-18
- „Velepapir”, Trg M. Držića 1, tel. 27-68, Skladište 28-35
- „Željezar”, trgovačko poduzeće željeznim materijalom, Štrosmajerova 5, tel. 28-09 i 31-07

TRGOVINSKE RADNJE INDUSTRIJSKIH PODUZEĆA

- „Borovik”, Trg slobode 5, tel. 24-35
- „Elektrotehničko”, A. Cesarca 5, tel. 27-15
- „Ivo Marinković”, A. Cesarca 8, tel. 24-30
- „Mara”, Bulevar JNA 21, tel. 21-26
- „Odjeća”, Trg slobode 9, tel. 26-81
- „Obuća”, Trg slobode 12, tel. 26-83
- „Slavonija” — tvornica odjeće, Trg slobode 1, tel. 24-14

„Sloboda”, Braće Radića 58, tel. 28-91
„Svilana”, Bratstva i jedinstva 3, tel. 30-01
Tvornica koža, Maksima Gorkog 1, tel. 24-98
Tvornica mlijeka u prahu, Gajev trg 5, tel. 22-14; Nazorov
trg 5, tel. 31-15

TRGOVINA VANJSKIH PODUZEĆA

„Jugopetrol”, Vukovarska 230, tel. 25-35
„Livada” — Koprivnica, Vinkovačka 29, tel. 23-53
Tvornica duhana Niš, Bulevar JNA 6, tel. 28-32
Tvornica duhana Sarajevo, Šamačka 4, tel. 26-22
„Vinarstvo” — Vinkovci, Vlahovićeveva 3, tel. 28-34
„Zagrebačka poljoopskrba” — Pretstavništvo Osijek, Ul.
Republike 15, tel. 26-92

TRGOVINSKE RADNJE VANJSKIH PODUZEĆA

„Astra” — Zagreb, Bulevar JNA 39, tel. 32-58
„Autocentar”, A. Cesarca 24, tel. 21-57
„Jugokombinat” gume i obuće, Trg V. Nazora 7, tel. 30-15
„Jugoplastika”, Trg slobode 3, tel. 21-25
Poljoprivredna apoteka „Zorka”—Šabac, Ul. Republike 16,
tel. 33-55
Poljoprivredno dobro „Belje”, A. Cesarca 11, tel. 27-75; Na-
zorov trg 9, tel. 29-08
„Proleter” — Beograd, A. Cesarca 17, tel. 24-20 i Bulevar
JNA 28
„Prva petoljetka” — Subotica, Ul. Republike 24, tel. 22-52
„Radiocentar”, A. Cesarca 6, tel. 27-91 i 23-71
„Triglav” — Tržič, Bulevar JNA 36, tel. 28-66
„Varteks” — Varaždin, Trg slobode 7, tel. 26-86

ZADRUŽNI SEKTOR

Obrtno-nabavno-prodajna zadruga, Ul. Republike 6, tel.
27-72, Prodavaona tel. 24-26
Pčelarska zadruga, Beogradska 41, tel. 32-74
Poljoprivredna zadruga Retfala, Štrosmajerova 169, tel. 29-75
Prelačko-pletačka zadruga, B. Adžije 36, tel. 30-40
Tekstilna zadruga, Zagrebačka 31, tel. 30-61

IZVOZNA PODUZEĆA

„Croatia-plod” — trgovina poljoprivrednim proizvodima,
Štrosmajerova br. 1/I, tel.: 27-57, 27-64 i 27-62
„Slavonka-export”, Trg slobode 3/I, tel.: 21-33, 21-41 i 21-54

OTKUPNA PODUZEĆA

- „Grozđ”, sortna alkoholna pića, A. Cesarca 19, tel. 26-00,
brzjav: Grozđ—Osijek
„Koteks”, poduzeće za promet sirovom kožom i vunom, Bu-
levar JNA 40/I, tel. 28-64
„Obnova”, poduzeće za otkup i promet otpadaka, Čepinska
cesta 19, tel. 22-80
„Oranica”, sjemensko poduzeće, Vinkovačka cesta 2, tel.
23-56 i 23-57
„Vinogorje”, Božidara Adžije 5, tel. 26-26
„Vinopromet”, veletrgovina za vino, žestoka pića i bezalko-
holna pića, Donjodravska 23, tel. 25-78

UGOSTITELJSKA PODUZEĆA

- Hotel „Central”, Trg slobode 6, tel.: Direktor 26-07, Portir
26-04
Hotel „Psunj”, A. Cesarca 7, tel. 24-22, Portir 24-23
Hotel „Slavonija”, Karadžićeva 68, tel. 26-03
Hotel „Zvečevo”, Bulevar JNA 34, tel. 26-01, 26-61
Kolodvorska restauracija, tel. 26-89
Restauracija društvene ishrane, Bulevar JNA 40, tel. 21-07
Ugostiteljsko poduzeće „Baranja”, Samačka 28, tel. 29-40

TRGOVINSKE RADNJE ŽIVEŽNIM NAMIRNICAMA I KUĆNIM POTREBŠTINAMA

„Bratstvo”, A. Cesarca 38	„Pošti”, Bulevar JNA 1
„Delikatesa”, Trg slobode 3	„Promet”, A. Cesarca 20
„Dilj”, Radićeva 28	„Radnik”, Paromlinska 1
„Dinara”, M. Gorkog 39	„Sjaj”, Bulevar JNA 23
„Dom”, Zagrebačka 1	„Slavonac”, Ul. Republike 23
„Hrana”, A. Cesarca 5	„Sloga”, Radićeva 33
„Konzum”, Radićeva 48	„Špeceraj”, Trg V. Nazora 14
„Luč”, Gajev trg 1	„Trg”, Trg slobode 4
„Mirodija”, A. Cesarca 21	„Zelengora”, A. Cesarca 16
„Opskrba”, Gajev trg 5	„Zrinjevac”, Gundulićeva 17
„Park”, Trg V. Nazora 14	

TRGOVINSKE RADNJE MJEŠOVITOM ROBOM

„Biser”, Rade Končara 110	„Pobjeda”, Gundulićeva 2
„Bolja budućnost”, Gundu-
lićeva 128	„Podgrađe”, Mičurinova 21
„29 Novembar”, Psunjaska 32	„Podravac”, Miškina 91
„Dubravka”, Vukovarska 135	„Podravina”, Štrosmajerova
100
„Đakovština”, Đakovština 2	„1 Maj”, Mičurinova 41
„Ilir”, Ilirska 18	„Sava”, Vardarska 1
„Izvor”, Vukovarska c. 146	„Stadion”, M. Klajna 2a
„Kolodvor”, R. Končara 65	„Šećerana”, Frankopanska
broj 210a
„Maslina”, Miljanovićeva 35	„Trudbenik”, Vinkovačka 47
„Mlinar”, Divaldova 107	„Tvrđa”, Markovićeva 1
„Most”, Dunavska 16	„Tvrđavica”, Štrosmajerova
„Naselje”, Feđe Milića 3	broj 56
„Pampas”, Štrosmajerova 196	

„Univerzal“, Gundulićeva 66
„Vinogradi“, Sare Bertić 73
„Zeleno polje“, M. Gupca 43
„Zmaj“, Bratstva i jedin. 28
„Zvijezda“, Ruzveltova 15
„Žetelac“, Vukovarska 165

BOMBONIJERE

„Bombonijera“, Bul. JNA 35
„Plavi 9“, A. Cesarca 9
„Union“, Trg V. Nazora 7

STAKLANE

„Keramika“, Trg V. Nazora 18
„Naše staklo“, Ul. Republike broj 37
„Uzor“, Trg slobode 1

RAZNE TRGOVINSKE RADNJE

„Boje i lakovi“, Cesarca 32
„Pionir“, bazar, Ul. Republike 26
„Užarija“, A. Cesarca 18

KNJIŽARE

„A. Cesarac“, A. Cesarca 2
„Prosvjeta“, Bul. JNA 27
„V. Nazor“, Ul. Republike 5
„Zmaj J. Jovanović“, Trg Vl. Nazora 10

TEKSTILNE I GALANTERIJA

„Elegant“, A. Cesarca 11
„Izbor“, Bulevar JNA 42
„Kvalitet“, Bulevar JNA 38
„Moda“, Bulevar JNA 44
„Modni magazin“, Cesarca 15
„Narodna trgovina“, A. Cesarca 17
„Osječki magazin“, B. JNA 36
„Pomodna roba“, A. Cesarca 1
„Progres“, Ul. Republike 39
„Rublje“, Bulevar JNA 37
„Sport-pribor“, Republike 47
„Sukno“, Trg V. Nazora 14
„Tekstil“, Trg V. Nazora 15
„Tkanina“, Ul. Republike 28
„Ukus“, A. Cesarca 1
„Vuna“, Trg slobode 3

ŽELJEZARSKJE RADNJE

„Čelik“, A. Cesarca 19
„Posuđe“, A. Cesarca 23
„Start“, „Ul. Republike 35
„Željezo“, Trg Vl. Nazora 10

PARFUMERIJE

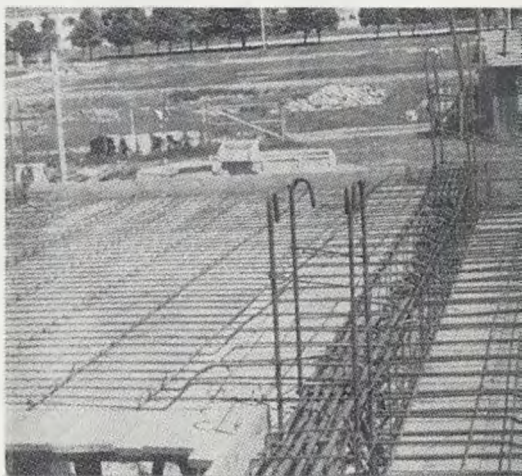
„Bijeli jorgovan“, Cesarca 1
„Jasmin“, Bulevar JNA 42
„Ruža“, A. Cesarca 19

KOŽA I OBUČA

„Koža-pribor“. Ul. Republike 22

*Izgradnja gimnazije —
armatura I kata, krak A*

Novi vodovod, tržnicu,
ceste i mnoge stanbene
objekte u Osijeku izgra-
dila „G RADNJA“, Osijek

**IZVAĐAMO SVE VRSTE
GRAĐEVNIH RADOVA
VISOKO I NISKO GRADNJE**

GRAĐEVNO *podružica*
GRADNJA

**OSIJEK – GORNJODRAVSKA OBALA 25
TELEFON 27-07 i 29-12**

Ima

vlastiti
projektni
biro

U S T A N O V E I D R U Š T V E N E O R G A N I Z A C I J E

USTANOVE SA SAMOSTALNIM FINANSIRANJEM

Dječji dom „Vladimir Nazor”, J. Vlahovića 2, telefon 26-88

Dom starih i nemoćnih, Divaldova 2, tel. 31-32

Dom narodnog zdravlja, Park Maršala Tita 6, tel. 32-92 do 32-94; brza liječnička pomoć tel. 04; prva pomoć-prevoz bolesnika, Vukovarska 68, tel. 33-33; Sanitarna inspekcija, Gajev trg 5, tel. 24-83; Dezinfekciona stanica, Vukovarska br. 68, tel. 30-67

Đački dom Škole za medicinske sestre

Đački dom Tehničke škole, Zagrebačka br. 5, tel. 30-23

Đački dom Učiteljske škole, Braće Radića br. 6, tel. 23-06

Gradsko dječje obdanište, Vlahovićeve 16, tel. 27-41

Fitosanitetska stanica, Gundulićeve br. 61, tel. 31-86

Kazalište lutaka, Školska ul.

Kotarska zdravstvena stanica, J. Vlahovića br. 2

Narodno kazalište, A. Cesarca 9, tel. Uprave 21-82, portir 32-70

Narodno sveučilište, Trg slobode br. 2

Opća bolnica, Park Lenjina br. 3, tel: Centrala 33-95, 33-96, Zarazni odjel 22-47; Dječji odjel, Bulevar JNA 14, tel. 26-58; Ortopedski odjel, Braće Radića br. 23, tel. 25-52; Stanica za naknadno liječenje, Park Lenjina br. 11, tel. 24-78

Opća bolnica za plućne bolesti, Štrosmajerova br. 58, tel. 29-76

Osječki sajam, Vukovarska 31d, tel. 31-42, Direktor 24-75, Šef organizacije 33-90

Radiona Srednje tehničke škole, Trg Vladimira Nazora br. 24

Radiona Industrijske škole, Partizanski trg. br. 1, tel. 23-35

Radiona Tehničke škole, Zagrebačka br. 5, tel. 30-23

Radničko amatersko pozorište, Nazorov trg 19, tel. 29-74

Srednjoškolski đački dom, Bulevar JNA br. 9, tel. 23-05

Tržna uprava, Gajev trg 5, tel. 33-37

Uprava Radničkog doma, Vukovarska 31d

BUDŽETSKE USTANOVE

Dječje prihvatilište „I. Šestak”, Vlahovićeve br. 12, tel. 27-43

Ekonomska srednja škola, Braće Radića 17, tel. 24-34

Galerija slika, A. Cesarca br. 4, tel. 25-06

Gradska knjižnica, A. Cesarca br. 4

Gimnazija viša „Ivo Lola Ribar“, N. Demonje 14, tel. 23-39
Gimnazija ženska, N. Demonje 14, tel. 23-35
Industrijska škola, Partizanski trg br. 1
Kapetanija pristaništa, Gornjodravaska br. 6, tel. 24-32
Kotarski sud, Bulevar JNA br. 7, tel. 23-79
Muzej Slavonije, Partizanski trg br. 5, tel. 25-05; Odio do-
kumenata NOB, A. Cesarca br. 4, tel. 25-01
Muzička škola, A. Cesarca br. 4
Narodna milicija, Štrosmajerova br. 6, tel. 23-16, Ispostava
na želj. stanici tel. 25-57
Narodni odbor grada, Ul. Republike br. 45, Centrala 33-05
do 33-09, Predsjedništvo 22-01, Odjel za privredu
33-01, Otsjek narodne odbrane 22-03, Statistički ured
28-28, Ured za katastar 32-04; Stanbena inspekcija,
Trg slobode br. 7, tel. 33-16
Narodni odbor kotara, J. Vlahovića br. 2, tel. 26-80
Odjel unutrašnjih poslova, Ive Lole Ribara br. 1
Okružna državna arbitraža, Vlahovićeve br. 7, tel. 33-17
Okružni sud, Bulevar JNA br. 7, tel. 22-34
Radnički tehnikum, Trg Vladimira Nazora br. 24
Srednja tehnička škola, Trg Vladimira Nazora 24, tel. 23-58
Škola učenika u privredi, Sunčana br. 1, tel. 23-36
Škola učenika u privredi, Bratstva i jedinstva 23, tel. 29-95
Škola učenika u trgovini, Sunčana br. 1, tel. 23-36
Škola za medicinske sestre
Škola za obrazovanje radnika, Radićeva 13
Učiteljska škola, J. Vlahovića br. 9, tel. 23-04
Uprava za unutrašnje poslove, tel.: načelnik 23-10, dežurni
23-18, prijavni ured 23-15
Vatrogasna straža, B. Adžije
Ženska stručna škola, Vukovarska br. 1
I Narodna četverogodišnja škola, I. G. Kovačića br. 2, tel.
23-34
II Narodna četverogodišnja škola, Štrosmajerova br. 179,
tel. 29-72
III Narodna četverogodišnja škola, Divaldova 53, tel. 30-83
IV Narodna četverogodišnja škola, Vukovarska br. 231
V Narodna četverogodišnja škola, Bratstva i jedinstva br.
21, tel. 29-37
VI Narodna četverogodišnja škola, Podravlje br. 4
I Narodna osmogodišnja škola, Bratstva i jedinstva br. 23,
tel. 30-11
II Narodna osmogodišnja škola, Rožmanova br. 4, tel. 31-94
III Narodna osmogodišnja škola, Neretvanska br. 1, tel. 31-93
IV Narodna osmogodišnja škola, Partizanski trg br. 4, tel.
25-31
V Narodna osmogodišnja škola, Partizanski trg br. 4, tel.
30-94

VI Narodna osmogodišnja škola, Braće Radića br. 13, tel. 26-96

VII Narodna osmogodišnja škola, Gundulićeva 65

VIII Narodna osmogodišnja škola, Tvrdavica br. 10

FISKULTURNA DRUŠTVA I ORGANIZACIJE

N. K. „Proleter” — Tajništvo, Štrosmajerova 2, tel. 25-50;
Igralište 31-31

Nogometni potsavez, Bulevar JNA br. 13, tel. 25-70

„Partizan”, gradski savez društva za tjelesni odgoj, Ive Lole Ribara br. 5

Plivački klub „Omladinac” tel. 21-48

Savez sportova, Bulevar JNA 13, tel. 25-71

SD „Bratstvo”, nogometni klub i kuglaški klub

SD „Grafičar”, nogometni klub, kuglaški klub i rukometni klub

SD „Železničar”, nogometni klub, telefon 21-48, košarkaški klub, kuglaški klub i odbojkaški klub

KULTURNO UMJETNIČKA DRUŠTVA

Kulturni savez Mađara, Bulevar JNA br. 13, tel. 22-96

RKUD „Josip Kraš”, B. Adžije br. 34, tel. 26-66

RKUD „Milica Križan”, Bulevar JNA br. 25, tel. 28-60

RKUD „Srdan Petrov”

DRUŠTVENE ORGANIZACIJE

Gradski komitet omladine, tel. 25-46

Gradski komitet SKH, Ive Lole Ribara br. 1, tel.: 24-58, 27-82, 28-96

Gradski odbor Crvenog križa, tel. 20-65

Gradski odbor SSRNH, Ive Lole Ribara br. 1, tel. 23-80

Kotarski odbor poljoprivrednih radnika, Bulevar JNA br. 13

Mjesni odbor poljoprivrednih radnika, tel. 33-97

Savez sindikata — Mjesno vijeće, Bulevar, JNA br. 13, tel. 25-36

PRIVREDNI LIST

Izlazi dvaput nedeljno

Beograd, Kolarčeva 1/III — Telefon 21-728 — Poštanski fah 903

Glavna pošta

Zavod za Socijalno osiguranje

Opća bolnica

*Javno tužništvo,
okružni i sreski
sud*

Nije to nimalo slučajno što se pored sajмова u našim najvećim gradovima i u Osijeku — počev od 1952 godine — stalno održavaju sajmovi. Ovo je potpuno razumljivo kada se zna da je Osijek najjači privredni centar Slavonije i jedan od najjačih privrednih centara čitave Narodne Republike Hrvatske. U ovom gradu posluje veliki broj industrijskih i zanatskih poduzeća, a nalazi se u centru jednog razvijenog poljoprivrednog kraja naše zemlje, što već stvara dovoljno uslova za održavanje jedne ovakove privredne manifestacije.

Održavanje sajмова u Osijeku nakon rata pretstavlja samo nastavak jedne dosta stare tradicije ovoga grada. Još 1926 godine u Osijeku je održan prvi sajam, koji je tada bio uglavnom izložba osječke industrije i zanatstva, te poljoprivredna izložba. Nakon te godine pa sve do Drugog svjetskog rata skoro svake godine u Osijeku su održavani redoviti industrijski sajmovi i poljoprivredne izložbe. Poslije rata, od 1952 godine obnovljena je ova stara tradicija, te se od tada uspostavlja stalni Osječki sajam kojim rukovodi Trgovinska komora u Osijeku.

Od 1953 godine u Osijeku se održavaju dva sajma, proljetni koji ima skoro isključivo karakter industrijskog sajma i jesenji na kome više izlaže poljoprivreda. Poslijeratni sajmovi u Osijeku nemaju više karakter lokalnih sajмова, kao što je to ranije bio slučaj, na njemu sve više izlažu brojna poduzeća iz svih krajeva naše zemlje, pa i neka inozemna poduzeća. Tako ovaj sajam iz godine u godinu dobija sve veći značaj u našem privrednom životu i uspješno okuplja sve veći broj naših i inozemnih poduzeća, a veliki broj posjetilaca pokazuje ogromno interesovanje širokih masa. Na taj način on sve više pretstavlja smotru naših proizvodnih snaga i mogućnosti.

Sajam u Osijeku je već dosada odigrao tako značajnu ulogu na polju unutrašnje razmjene robe, da za njega sve više raste interes i izlagača i potrošača. On je dosta doprineo upoznavanju potrošača s proizvodima naše domaće industrije i pomogao da se asortiman proizvodnje prilagodi što više ukusu širokih potrošačkih masa u zemlji. To je svakako i razlog što na sajmu stalno raste broj izlagača i posjetilaca, a takođe se povećava i suma vrijednosti zaključenih poslova na njemu. Pošto se grad nalazi u centru poljoprivredne proizvodnje, ovdje već po tradiciji dolazi do razmjene poljoprivrednih i industrijskih proizvoda. Zato se na Osječkom sajmu naročito u velikom broju izlažu raznoliki poljoprivredni strojevi i ostali alati za obradu zemlje.

Jedan deo osječkog sajma

Ako posmatramo poslijeratne sajmove koji su organizovani u našoj zemlji, uočava se da takove privredne manifestacije predstavljaju veoma efikasan vid kako unutrašnje robne razmjene, tako i vanjsko-trgovinske propagande i poboljšanja robne razmjene sa inozemstvom. Gledajući baš u ovome smislu, može se reći da i sajmovi u Osijeku dobijaju sve veći značaj. To je svakako i razlog pokazanog velikog interesovanja za sajmove koji se održavaju u ovome gradu.

Ove godine je u Osijeku održan šesti Osječki proljetni sajam, na kome se još jednom pokazalo da su se sajmovi u ovome gradu stvarno afirmirali kod svih poslovnih krugova. Na njemu su posjetioci mogli vidjeti najnovije usjehe i dostignuća u razvitku naše domaće industrije, zanatstva i trgovine. Na ovogodišnjem sajmu su bile zastupljene sve naše republike, što očigledno pokazuje da on iz godine u godinu sve više postaje stjecište svih grana privrede iz cele Jugoslavije.

Proljetni sajam ove godine je imao izrazito komercijalni karakter i na njemu je obavljen veliki broj veoma uspješnih komercijalnih poslova. Na sajmu su učestvovala mnoga naša već dobro poznata poduzeća sa svojim bogatim asortimanom najnovijih proizvoda. Kakvo je mjesto zauzeo Osječki sajam kao tržište za razmjenu robe u našoj zemlji, najbolje se vidi po tome kakav je uspjeh postignut baš ove godine, kada je on održavan nakon već održanog sajma u Novom Sadu i velesajma u Zagrebu. Na njemu je učestvovao veliki broj izlagača i bio je angažiran sav izložbeni prostor, a valja znati da samo zatvoreni prostor iznaša oko 2.500 m².

Nakon par godina, na ovogodišnjem proljetnom sajmu ponovo su se u većoj mjeri pojavili zanatski proizvodi iz socijalističkog i privatnog sektora. Tu se pokazao veliki interes zanatskih poduzeća i privatnih obrtnika, te je u hali zanatstva bio izložen velik broj proizvoda i noviteta čija je proizvodnja osvojena u prošloj i ovoj godini. Naročito su u velikom broju bila zastupljena zanatska poduzeća i obrtnici iz okoline samog grada Osijeka, što je davalo lijepu sliku dosadašnjih uspjeha i daljih mogućnosti ove privredne grane.

Na ovom sajmu je naročitu pažnju privlačio bogat izbor raznih poljoprivrednih mašina, što je sasvim razumljivo s obzirom da je ovo jak poljoprivredni rejon i da pitanje mehanizacije ove privredne grane ima velik značaj za unapređenje njene proizvodnje. Bilo je takođe jako učešće i kemijske industrije koja je izlagala kako proizvode koji su namenjeni poljoprivredi, tako i one koji služe za široku potrošnju. U znatnoj mjeri su bila zastupljena i poduzeća drugih grana industrije. Tako je naprimjer izlagalo: 53 poduzeća razne proizvode tekstila i kože, metalna industrija je bila zastupljena sa 38 izlagača, prehranbena sa 36, drvna industrija sa 20, kemijska sa 15 izlagača itd. Trgovačka mreža je takođe bila bogato zastupljena.

Pored izlagača iz cijele zemlje, na sajmovima u Osijeku vidno mjesto zauzimaju izlagači sa teritorije Slavonije, što svjedoči i o vitalnosti privrede ovoga kraja.

„Elektroslavonija“

Elektrifikacija gradova i sela

Poduzeće „Elektroslavonija“ za elektrifikaciju Slavonije sa sedištem u Osijeku i svojim područnim uredima u Vinkovcima, Vukovaru, Županji i Đakovu. Poduzeće obavlja svoju djelatnost u Slavoniji na teritoriji istočno od linije Podravska Slatina — Nova Gradiška.

Prvi počeci elektrifikacije Slavonije zasnivaju se na malim lokalnim izvorima električne energije koji se formiraju uglavnom oko postojećih industrijskih postrojenja: pilane, ciglane, kudeljare, mlinovi itd. Tokom vremena razvoj industrije zahtjevao je izgradnju jednog jačeg izvora električne energije, te dolazi do podizanja sadašnje termoelektrane u Osijeku. Izgradnja termoelektrane započela je 1925, a završena 1926 godine sa montažom 2 turboagregata po 800 kw i početnom godišnjom proizvodnjom od 1.785.000 kwh. Vremenom se kapacitet sve više povećava, te 1938 godine dostiže već 6,108.000 kwh, što angažuje maksimalni raspoloživi kapacitet tadašnjeg postrojenja od 1.600 kw. Da bi se i nadalje zadržala 100% rezerva i omogućio daljnji razvoj konzuma, 1938 godine izvršeno je proširenje s jednim turboagregatom firme ČKD od 2.000 kw.

Ukupni porast potrošnje električne energije u Slavoniji u periodu od 1927—1938 iznosi 340%, ili prosječno godišnje 34%. Ovaj nagli porast (svjetski prosjek je 7%) uzrokovan je prvenstveno ispadanjem malih, a nerentabilnih industrijskih izvora i brzim razvojem prerađivačke industrije koja dobija relativno jeftiniju električnu energiju, a u kasnijem periodu to zahtijeva i razvoj široke potrošnje ove energije.

Potrošnja električne energije se stalno povećava sve do rata. Za vrijeme rata elektrana je bombardovana 1944 godine i tek početkom 1946, poslije obnove, dostiže predratnu proizvodnju, a 1954 već proizvodi 16,164.000 kwh. Poslijeratna elektrifikacija Slavonije nije se iz više razloga mogla bazirati na onim malim lokalnim izvorima, kojih je na ovom području bilo preko 100, već se oslanja na postojeće veće izvore. U 1954 godini dograđuje se na postojeće kotlovsko postrojenje šećerane u Županji kondenzacioni turboagregat 3,6 MW.

U tešnji za što potpunijim iskorišćavanjem raspoloživih kapaciteta, a da bi se bar donekle ublažila nestašica električne energije koja je poslije rata uvjetovana naglom industrijalizacijom i velikim potrebama široke potrošnje u Slavoniji, povezuju se veći lokalni izvori dalekovodima srednjeg napona. Tako su danas u sistem 30 kv dalekovoda

Termoelektrana Osijek

Slavonije vezane elektrane Osijek—Županja—Vinkovci—Borovo. I pored svega ovoga, ukupni kapacitet u Slavoniji smanjen je za 28%, ili cca 1.000 kw od predratnog zbog dotrajalosti i ispadanja iz pogona starih lokalnih postrojenja.

Perspektiva dalje elektrifikacije Slavonije

Elektroenergetski bazen Slavonije predstavlja do danas izolirano područje koje nije vezano ni sa kojim drugim elektroenergetskim sistemom, a nema niti jedan veći izvor

električne energije koji bi mogao zadovoljiti stalan porast potrebe i potrošnje. Da bi se izašlo iz ove elektro-energetske izoliranosti, predviđena je u 1955 godini izgradnja 110 kv dalekovoda Doboj—Brod—Osijek, sa pripadajućim trafostanicama 110 kv u Slavonskom Brodu i Osijeku za početni prenos od 12 MW, čime bi se bazen Slavonije povezao sa hidroenergetskim sistemom Bosne i Hercegovine i došao do potrebnih — relativno jeftinijih — količina električne energije. Budući da se ovaj prenos električne energije treba vršiti preko 200 i više km dugim dalekovodom, a količina prenosa ovisit će o godišnjim hidrološkim prilikama bazena pojnih hidroelektrana, to je neophodno nužno izgraditi centralni izvor električne energije za Slavoniju — termoelektranu Osijek II sa kapacitetom $2 \times 12,5$ MW — kao jedinu garanciju za budući nesmetani razvoj privrede u Slavoniji. U ovu svrhu se već pristupilo pripremnim radovima.

Uporedo sa izgradnjom izvora električne energije i prenosnih dalekovoda 110 kv, izgrađuju se dalekovodi i trafostanice za razvoj ove energije. Dosadašnja distributivna mreža Slavonije je nedostatna i preslaba da pod sadašnjim okolnostima primi predviđenu snagu električne energije i podmiri konzumno područje Slavonije i Baranje. Zato su u planu izgradnje 30 kv dalekovoda i trafostanica od Osijeka u pravcu Našice—Podravska Slatina, Valpovo—Donji Miholjac, Đakovo—Beli Manastir u Baranji, zatim Slavonski Brod—Slavonska Požega itd., a potrebno je za povećane potrebe industrije izvršiti i rekonstrukciju kabelaške mreže u Osijeku i Vukovaru sa prelazom od 3 na 10 kv napon.

Nastojanjem pojedinih kotarskih i općinskih narodnih odbora izgrađuju se seoske mreže 10 kv distributivni vodovi u mjestima gdje su stvoreni uslovi za široku elektrifikaciju, tj. gdje su već izgrađena 30 kv postrojenja. Na taj način slavonski gradovi i sela dobivaju mogućnost korišćenja električne energije u poljoprivredne i prerađivačko-industrijske svrhe, jer je Slavonija poznata po bogatstvu sirovina za prerađivačku industriju koja se osniva na bazi poljoprivrednih i šumskih proizvoda.

Obzirom na dosadašnje uspjehe i predviđene mjere za dalje povećanje proizvodnje električne energije u cjeloj zemlji, a posebno imajući u vidu planove vezane za područje Slavonije, opravdano se može očekivati da će u dogledno vrijeme ove energije biti dovoljno za podmirenje svih potreba na ovom području. To će se postići tim prije ako se na tome poslu više angažuju i komune, te svojim finansijskim sredstvima pruže pomoć za brže ostvarenje ovog važnog zadatka.

Za elektrifikaciju Slavonije i pun uspjeh u dovođenju električne energije do samih potrošača, od posebnog je značaja djelatnost poduzeća „Elektroslavonija”. Ovo poduzeće je u toku dosadašnjeg višegodišnjeg rada veoma uspješno rješavalo mnoge teškoće koje su se u toku rada pojavljivale. Članovi radnog kolektiva su spremni da se i ubuduće založe za izvršenje svih zadataka koji se pred njih budu postavljali, a to je i najbolja garancija uspjeha.

Tvornica mlijeka u prahu

Savremena prerada

Već Petogodišnjim planom bila je predviđena izgradnja konzumnih mlekara za opskrbu pučanstva pasteuriziranim mlijekom. Planirano je i nekoliko tvornica mliječnog praha, koje bi preradom viškova mlijeka omogućile da se opskrbe mlijekom i pasivni rejoni. Za izvršenje ovoga zadatka veliku pomoć je pružio Međunarodni dečji fond (UNICEF).

Jedan od rezultata toga rada je i Tvornica mlijeka u prahu u Osijeku, koja je puštena u pogon 11. X. 1951 godine, a njen dnevni kapacitet je:

litara, pasterizirano mlijeko u litarskim bocama 15.000
dnevno sušenje u praš 20.000 litara.

Rejon sabiranja mlijeka su sela i poljoprivredna imanja kotareva: Osijek, Beli Manastir, Valpovo, Đakovo. Donji Miholjac, Našice, Orahovica i Odžaci. Strojevi ove tvornice spadaju među najmodernije. U tako moderno opremljenoj tvornici postoje uslovi za proizvodnju kvalitetnih proizvoda za ishranu najmlađih. Potrošnjom pasteriziranog mlijeka isključuju se mogućnosti infekcije raznim zaraznim bolestima koje bi se mogle prenijeti mlijekom.

U skoroj budućnosti tvornica će opskrbljivati grad Osijek pasteuriziranim mlijekom u bocama s aluminijskim zatvaračima, kao i mliječnim prahom u limenkama. Takov način pakovanja sačuvat će kvalitet osjetljivih proizvoda. Kada se podmiri dnevna potražnja konzumnog mlijeka za grad Osijek, višak se preradi u mliječni prašak. To je vrlo korisna, prikladna i liječnički preporučena hrana za dojenčad čije majke nemaju dovoljno mlijeka za dojenje. Ono imade stalan kemijski sastav, bakteriološki je sigurno, a uz točnu i pažljivu pripremu majke uvijek je bolje nego mlijeko kupljeno na tržnici, koje je sumnjivog bakteriološkog i kemijskog sastava, što je za prve mjesece života dojenčadi neobično važno.

Osječko mlijeko u prahu pohvaljeno je zbog svog kvaliteta na konferencijama UNICEF-a u New-Yorku i Londonu.

Tvornica proizvodi i čajni maslac iz pasteuriziranog vrhnja uz upotrebu čistih, maslarskih kultura, zatim kvalitetni kiseli kazein, bijeli kravliji sir, te u svojim preradbenim stanicama sir trapist. Čitav radni kolektiv od oko 100 radnika i službenika nastoji da se postigne svrha koja je postavljena pred utemeljitelje tvornice.

Osječka ljevaonica željeza i tvornica strojeva

Stara je ovo tvornica, osnovana još 1912 godine no baš to je uvjetovalo sticanje bogatog iskustva kroz dugogodišnji rad, usavršavanje proizvodnje i pripremu sopstvenog stručnjackog kadra, što omogućava kvalitetnu proizvodnju

Do završetka Drugog svjetskog rata bilo je to privatno kapitalističko poduzeće koje je proizvodilo samo konjunkturu robu. Vodilo se računa jedino o rentabilnosti izrade i prodaje pojedinih proizvoda, a ne i o potrebama čitave zajednice. Poslije rata, u novim uslovima u tvornici se prešlo na izradu svih onih proizvoda za kojima se osjećala potreba u zemlji, a koje je poduzeće prema svojim mogućnostima moglo proizvoditi. Predaja poduzeća na upravu samom radnom kolektivu veoma povoljno se odrazila na proširenje proizvodnje, povećanje asortimana i poboljšanje kvalitete tvorničkih proizvoda. Danas je to tvornica sa preko hiljadu članova kolektiva koji složno rade na ispunjenju planova proizvodnje, a ti planovi se iz godine u godinu povećavaju.

Sada Osječka ljevaonica i tvornica strojeva ima u svome razgranatom radu više odjela za proizvodnju. Pored ljevaonice sivog željeza, ona ima pogon za sanitarne odljevke, pogon za druge odljevke uopće i poseban pogon za izradu svih najvažnijih poljoprivrednih strojeva.

U pogonu za sanitarne odljevke izrađuju se razne vrste kada za kupanje, umivaonici, praonici, zidne školjke, klozetne školjke itd. Kvalitete ovih proizvoda tvornice već su dobro poznate potrošačima, radi čega poduzeće dobija porudžbe iz gotovo svih krajeva naše zemlje. Ovi proizvodi tvornice su uglavnom svi iznutra bijelo emajlirani, a izvana obojeni uljanom bojom, što im daje lijep izgled i obezbeđuje trajnost. Pored kupovine već izrađenih predmeta, trgovinske mreže i drugi zainteresovani mogu po želji uvek izvršiti narudžbu onoga što im je potrebno. Sve ugovorene narudžbe izvršuju se tačno u zakazanom roku i prema ugovorenoj kvaliteti.

U poduzeću se takođe izrađuju odljevci svih vrsta od pola kilograma težine pa do 80 kilograma u serijskoj proizvodnji, a pojedinačno — po porudžbi i do 3 tone težine. No važno je istaći da se u ljevaonici izrađuju i odljevci naročito fine izrade, veoma tankih zidova — „tankostjeni ljev” do 500 grama težine (ovo uglavnom za potrebe elektroprivrede) sa zidovima u prosjeku od 4 do 5 milimetra de-

bljine. Glavni potrošači ovih odljevaka su „Rade Končar“, „Elektrokovina“ i druge naše poznate tvornice za izradu potrebitina za elektroprivredu. Inače se, u cjelini uzevši, radi pretežno industrijski, a ne trgovački ljev.

Pogon za izradu poljoprivrednih strojeva je nesumnjivo najznačajniji odjeljak ove velike tvornice. Tu se izrađuju svi najvažniji strojevi za obradu zemlje kao: sprežni jednobrazni i dvobrazni plugovi, dvo — i trobrzdni traktorski plugovi, plugovi tanjuraši sa 4 diska, zatim sprežne sijačice za bijele žitarice od 8 do 18 redi i traktorske sijačice od 20 redi, a isto tako sijačice za kukuruz od 2 i 3 reda, sijačice za šećernu repu 4×16 obične i 5×16 obične.

Razumije se, ovo je samo jedan dio djelatnosti tvornice na polju proizvodnje poljoprivrednih strojeva. Proizvode se dalje rasipači umjetnog gnojiva sa 5 i 7 tanjura, kopači krumpira, raznovrsne drljače, vjetrenjače, sječkare, repare itd. U proizvode poduzeća spadaju i runila i žrvnji za kukuruz, prese za sijeno, prese za sirak, vršalice za sirak, okopači za šećernu repu, dizel motori i kolica za dizel motore „Aran“.

Vrijedno je naglasiti da se kod poduzeća mogu dobiti i razne potrebitine za vinogradare i voćare, gdje spadaju: muljače za groždje sa uređajem za izdvajanje peteljke, specijalne opreme za muljanje voća, prese za groždje od 115, 170, 220 i od 350 litara.

Svi poljoprivredni strojevi su kroz višegodišnju uporabu i ispitivanje pokazali dobre rezultate, što se vidi iz povećane potražnje iz raznih krajeva naše zemlje. Cijene su za proizvođače veoma povoljne, jer se određeni regres kod kupovine navedenih poljoprivrednih strojeva za 1955 godinu kreće od 40 do 50%, a i sam kolektiv tvornice se trudi da dobrom organizacijom rada i uštedama postigne što nižu cenu proizvodnje.

U ovome radu kolektiv poduzeća je imao velikih teškoća, naročito oko obezbeđenja dovoljno kredita za ovu razgranatu djelatnost, a posebno je kod poljoprivrednih strojeva bilo teškoća u plasmanu robe u vremenu kada je regres za njih bio osjetno smanjen. Te teškoće su uglavnom prebrođene, pa kolektiv ulaže napore da tržištu pruži kompletnu proizvodnju osnovnih strojeva, radi čega se posebna pažnja posvjećuje izradi glavnih strojeva i radi se na povećanju njihove proizvodnje.

U ovom velikom kolektivu je osobito razvijen rad na kulturno-umjetničkom i sportskom životu radnika i službenika. Poduzeće ima svoje kulturno-umjetničko društvo „Stjepan Librenjak“ i sportsko društvo „Metalac“ sa sekcijama: laka atletika, kuglanje, šah itd. Sve to potpomaže napore članova kolektiva da se u punoj mjeri založe za što bolji uspjeh poduzeća na ostvarivanju postavljenih zadataka. Postoje svi uslovi za dalji napredak i razvoj ovog značajnog poduzeća.

„Saponia“

Trećinu ukupne proizvodnje sapuna daje „Saponia“

Interesantan je razvoj poduzeća „Saponia“. Nastala iz malog pogona za proizvodnju domaćeg sapuna, ova je tvornica u toku godina prešla put stalnog uspona, tako da je danas postala jedan od najvećih objekata jugoslovenske kemijske industrije.

U samom početku javlja se i u ovom poduzeću znatan udio stranog kapitala. Godine 1922 dotle neznan pogon otkupljuje Schicht Lewer iz Ausiga (Njemačka), trust koji je imao svoja poduzeća u raznim zemljama. Osnovano kao dioničarsko društvo sa — za prvo vrijeme dosta malom — dioničkom glavnicom od 30 milijuna, ovo je poduzeće klasičan primjer penetracije stranog kapitala: za nepunih 15 godina u njemu je postao gotovo isključivi vlasnik njemački trust. Evo kako je do toga došlo.

Otkupljivanjem licenci za proizvodnju toaletnih sapuna „Elida“ i „Stella“, došlo je 1937 godine do proširenja tvornice, ali i do povišenja dioničke glavnice za 20 milijuna dinara (cijena licence isplaćena u dionicama). Toga momenta tvornica je, ustvari, prešla u ruke vlasnika iz inozemstva. Njemački koncern je postao sopstvenik 80% dionica, i to je ostao sve do Oslobođenja kada je poduzeće postalo narodna svojina, da bi dne 6-I-1950 godine bilo predano na upravljanje neposrednim proizvođačima.

Nov polet proizvodnje. Kao odraz promjena nastalih preuzimanjem upravljanja tvornicom, dešavaju se i promjene u organizaciji rada. U svojoj tvornici radnici sada rade za sebe. Nova svijest se itekako odražava na produkciji. U poređenju sa 1939 godinom, kada je bilo proizvedeno 3.791 tona sapuna na bazi 60% masnih kiselina, u 1953 godini je proizvedeno skoro dvostruko više: 6.723 tone, a u 1954 godini 8.517 tona, što pretstavlja povećanje od 225% u odnosu na 1939 godinu.

O čemu govore ove brojke? Šta one pretstavljaju? Rukovođeni jedino pribavljanjem što većih profita, inostrani koncerni nisu bili zainteresirani za znatnija ulaganja radi modernizacije poduzeća. Sta više, oni su svjesno i smišljeno održavali nizak nivo proizvodnje. Na taj način čuvali su visoke cijene i sebi osiguravali ogromne dobiti. Međutim, danas jedini je cilj poduzeća borba za asortiman, kvalitet, sniženje cijene koštanja i povećanje produktivnosti rada. Radni kolektiv „Saponie“ ulaže maksimum napora da u tom pogledu bude među prvima u zemlji. Cjelokupna produkcija odvija se pod rukovodstvom i stalnim nadzorom stručnjaka.

Danas poduzeće „Saponia” sudjeluje sa 34%, odnosno ono daje trećinu ukupne proizvodnje sapuna u Jugoslaviji. Poznati perači sapuni „Jelen”, „Gazela” i „Kozara” i industrijski sapuni (u velikoj primjeni u tekstilnoj industriji) njen su proizvod. U ovoj Osječkoj tvornici proizvode se sapuni za umivanje „Ključ” i tražene vrste toaletnih sapuna. Asortiman ovih sapuna veoma je bogat, tako da i najrazličitiji ukus potrošača može biti zadovoljen.

Iz tog velikog i šarolikog buketa nabrajamo najpoznatije: u grupi „Elida”: „Favorit”, „Elida 5”, „Elida 7 Cvijećeva”, „Lavande de Luxe”, „Bijeli Jorgovan”, „Elida proljeće”, „Savon aux fleurs” i drugi, a iz grupe „Stella”: „Cvijeće sa Jadrana”, „Stella citron”, „Lanolin” (mali i veliki), „Stella bath” itd. Ne treba propustiti kod ovog nabiranja ni dobro poznati „Elida šampon” (u prahu i tekući).

22 nova artikla na području kozmetike. Uporedo sa povećanjem kvantiteta produkcije, proširivao se i asortiman, te je tokom 1953/54 godine tržište dobilo još 22 proizvoda sa područja kozmetike. Pored bogatog asortimana toaletnih i drugih sapuna, „Saponia” proizvodi raznovrsne parfeme i kolonjske vode, među kojima prednjače: „Manon”, „Chat noir”, „Chypre”, „Tabac”, „Domino” i drugi. Kreme za lice kao „Ideal”, „Cold krem”, „Citron cold” i ulje za sunčanje imaju već široki krug svojih stalnih potrošača. Kalodont okusa mentola i jagoda spada među cijenjene kozmetičke preparate ove tvornice. Posebno mjesto u proizvodnji zauzima glicerini tehnički i farmaceutski.

Garantirano ne razara. Sem sapuna i kozmetičkih preparata, na tržištu su odavno stekli renome i ostali proizvodi „Saponie”. To su u prvom redu sredstva za pranje rublja: „Radion”, „Ženska hvala”, i koristan novoosvojeni artikl „Bell”, čija prednost nad ostalim dosad korišćenim sredstvima za bijeljenje je osobina da bijeli ali da pritom ne razara tkanine, zbog čega će imati veliku primjenu kod pranja osjetljivih šarenih tiskanih materijala i sl. Ovu prednost, da ne uništava boje pruža preparatu sredstvo B,.

Pored kozmetičkih proizvoda i raznovrsnih sapuna tvornica „Saponia” ima razgranatu proizvodnju laštarskih artikala, kao što su poznate kreme za cipele „Ideal” i „Box”, zatim paste za parkete, kolomast, raznovrsne politure za postolare itd.

Aktivnost organa upravljanja i sindikata. Od prvog dana preuzimanja tvornice Radnički savjet i Upravni odbor su aktivno sudjelovali u rješavanju problematike poduzeća. Danas Radnički savjet broji 50 članova i intenzivno radi kako na povećanju rentabiliteta, tako isto i na savlađivanju prepreka koje iskrsavaju u svakodnevnom radu. Organizacija vlastitog transporta je, između ostalog, njegova inicijativa. Postoji i niz drugih primjera koji govore o aktivnosti Radničkog savjeta.

Sindikalna podružnica je u potpunosti preuzela brigu o ljudima. Ona organizira provođenje godišnjih odmora, radi na kulturnom uzdizanju svojih članova, uređenju knjižnice i priprema kolektivno posjećivanje kazališta, priredaba i predavanja.

Pušači. potrošači!

Kod kupnje cigareta obratite se našim maloprodajama duhana.

Trgovачka i ugostiteljska mreža!

Obraćajte se na nas kod kupnje duhanskih prerađevina i žigica, jer ćete uz asortiman dobiti najpovoljnije uvjete i rabat

PODUZEĆE

DUHAN

TRG SLOBODE BROJ 71

Telefoni: Direkcija 26-09 Skladište 23-30

Osijek

STOVARIŠTA: Osijek — Štrosmajerova 49,
Slavonski Brod, Vinkovci, Vukovar, Sl. Požega,
Nova Gradiška, Slavonska Orahovica, Našice,
Županja, Donji Miholjac, Valpovo, Podravska
Slatina, Đakovo i Beli Manastir, te maloprodaja,
koje držimo na području navedenih stovarišta

Cesta je pojava da razni štetočinski elementi vrše krađe, paljevine i druge delikte po pojedinim poduzećima, nanoseći pri tome ponekad i veoma velike štete društvenoj imovini. Razumije se, od ovoga trpi i čitav radni kolektiv poduzeća u kome se ovakove stvari događaju. Rukovodioci mnogih poduzeća, upravni odbori i radnički savjeti — zauzeti poslovima oko organiziranja proizvodnje i plasmana gotovih proizvoda — u dosta slučajeva ne dospjevaju posvjediti dovoljno brige očuvanju imovine, ili se pak u tome ne snalaze dovoljno. U Osijeku postoji poduzeće „Sigurnost” koje na ovome poslu pruža veliku pomoć radnim kolektivima.

Uloga poduzeća za čuvanje privrednih objekata „Sigurnost” u Osijeku sastoji se u tome da, putem organizovane čuvarsko-portirске službe otkriva i sprečava djelovanje raznih negativnih elemenata u vršenju krađa, paljevine, sabotaze, kao i drugih delikata uperenih protiv društvene imovine. Poduzeće isto tako preko svojih čuvara vrši čuvanje i privatne imovine, ukoliko to zainteresovana lica traže.

Povod za formiranje takovog poduzeća bio je taj što se opširnomo analizom utvrdilo da niz krađa po poduzećima dolazi usled slabe čuvarsko-portirске službe. Pokazalo se u dosta slučajeva da čuvari nesavesnim vršenjem svoje dužnosti nisu u dovoljnoj mjeri spriječavali vršenje raznih kriminalnih delikata uperenih protiv društvene imovine. Pri organiziranju rada „Sigurnosti” mnogo su pomogli iskustvo i rezultati rada poduzeća „Sigurnost” u Zagrebu, koje je ranije osnovano, te je na ovome poslu imalo već dosta iskustva.

Od svog formiranja poduzeće je postiglo niz lijepih rezultata i time opravdalo svoje postojanje. Otkriveno je i sprečeno niz krađa po poduzećima. Izdaci za usluge koje pruža „Sigurnost” minimalni su, no oni se mnogostruko isplaćuju ako se ima u vidu korist koja se postiže očuvanjem društvene imovine. Zato se u Osijeku stalno povećava broj poduzeća koja traže usluge „Sigurnosti”. Isto tako, sve više je izjava pretstavnikaraznih privrednih organizacija u kojima se očituje zadovoljstvo na rad „Sigurnosti” i daje priznanje na postignutim uspjesima.

Zahvaljujući razvoju poslovanja u poduzeću se stiče sve više iskustava u radu, što će omogućiti dalju uspješnu delatnost. Zato postoje svi uslovi za dalji razvoj ovog poduzeća, a time i pojačan rad na zaštiti društvene imovine u Osijeku.

TVORNICA KOŽA

Osijek

PROIZVODI:

Đonsku kožu: krupon, vratinu, okrajinu, tabanicu.

Gornju kožu: juneći, goveđi i teleći boks crni i u bojama, kravinu masnu žutu, crnu i crvenu.

Postavnu kožu: juneću, goveđu, teleću, ovčiju i svinjsku postavnu krom.

Tehničku kožu: nekrišplovana kravina natur.

Vršimo izvoz u inostranstvo!

Tražite ponude! Dobava brza i kulturna!

„Drava“ industrija odijela

Nije danas teško u Zagrebu, Beogradu, Ljubljani i drugim većim gradovima naše zemlje naći razne proizvode konfekcije sa markom „DRAVA ODIJELA“. Zbog dobre kvalitete proizvodi ovog poduzeća su traženi i dobro prihvaćeni na našem tržištu. „Drava“ proizvodi muške, ženske, dečije i dečачke zimske kapute, a osobito su poznati njeni proizvodi od kože: kožni kaputi (dugi i kratki), vintlake, motoristička odijela, specijalne kožne hlače i kape. Ovi se proizvodi izrađuju od telećeg boksa odlične kvalitete koji se nabavlja od naših najpoznatijih tvornica koža.

Poduzeće također izrađuje sve vrste raznih uniformi za službenike željeznice, gradskog saobraćaja, za miliciju i vatrogasnu miliciju i druga uniformisana lica. Ova djelatnost predstavlja značajan dio rada poduzeća, jer se po narodžbama sreskih i gradskih narodnih odbora, odnosno pojedinih ustanova i poduzeća, svake godine izrađuje veliki broj svakovrsnih uniformi. No pored toga, tvornica izrađuje i znatnu količinu drugih vrsta teške konfekcije koja se prodaje preko trgovačke mreže širom naše zemlje.

Cijene proizvoda „Drave“ umjerene su i pristupačne potrošačima, radi čega se oni uspješno plasiraju i u onim krajevima gde postoje lokalna poduzeća koja proizvode istu vrstu robe. Ovaj se uspjeh ima svakako pripisati i dobroj kvaliteti robe, a koja se postiže ne samo uporabom najboljih sirovina, već i korišćenjem isključivo kvalifikovane i visokokvalifikovane radne snage u proizvodnji. Samo ovome poduzeće ima zahvaliti što često prima narudžbe iz najudaljenijih krajeva naše zemlje, a to mu omogućuje da tokom čitave godine koristi pun kapacitet, što se povoljno odražava na cijenama proizvoda.

A kada znamo za sve ove uspjehe „Drave“: obim poslovanja i činjenicu da u njoj danas radi preko 150 članova kolektiva, gotovo je teško povjerovati da je to ono isto, do juče malo poduzeće, koje je tek 1952 godine počelo sa radom kao kotarsko odjevno poduzeće. U avgustu iste godine pripojeno mu je poduzeće „Milica Križan“, a od početka 1953 godine poduzeće se pojavljuje na tržištu pod današnjim imenom „Drava“. Otada upravo i počinje nagli razvoj poduzeća koje za svega dvije godine poslovanja postaje dobro poznato i priznato u zemlji po kvalitetnim proizvodima teške konfekcije, kožne odjeće i uniformi. Za postignute uspjehe zaslužan je čitav radni kolektiv kod koga je visoko razvijena svijest o potrebi punog zalaganja u radu i zadovoljenja ukusa potrošača.

„Tekstilpromet“

U Osijeku je „Tekstilpromet“ već dobro poznato, renomirano poduzeće za trgovinu tekstilom, kratkom i pletenom robom na veliko. To je poduzeće koje je počelo sa radom 1946 godine i u toku dosadašnjeg poslovanja steklo ugled kod svojih poslovnih partnera.

Veliko stovarište „Tekstilprometa“ uvijek je dobro snabdijeveno svim vrstama i kvalitetima tekstila, kratke i pletene robe. Zainteresovani se ovdje mogu snabdjeti svim vrstama čistih vunениh štofova raznih kvaliteta i dezena: za muške i ženske zimske kapute, mantile, muška odela, ženske haljine itd. „Tekstilpromet“ ima uvijek na lageru sve vrste pamučnih i svilenih tkanina.

Ovo poznato poduzeće na veliko raspolaže takođe bogatim izborom muškog i ženskog triko-rublja, muških košulja i gaća, čarapa svih vrsta — sve prvoklasnog kvaliteta. Pored trikotaže ovdje se mogu dobiti i sve vrste vunice za pletenje. „Tekstilpromet“ se bavi i trgovinom konfekcijske robe dobrog kvaliteta.

Nabavljajući robu od proizvođača iz čitave zemlje, poduzeće uvijek ima bogat asortiman svih vrsta proizvoda. Prodaja se vrši po tvorničkim cijenama, što znači najpovoljnije za poslovne partnere. Solidno i uredno poslovanje omogućilo je lijep uspjeh, te je poduzeće od svoga postanka iz godine u godinu povećavalo obim ukupnog prometa. Danas „Tekstilpromet“ ima oko 50 članova kolektiva koji se složno trude da u svakom pogledu zadovolje one sa kojima posluju. Nabavlja se samo ona roba koja odgovara ukusu najvećeg broja potrošača, a na kvalitet, blagovremenu isporuku i uredno poslovanje u cjelini obraća se naročita pažnja. To će besumnje dovesti do daljeg uspjeha u radu ovog renomiranog poduzeća.

UKRAS

GRAĐEVNO-ZANATSKO PODUZEĆE

OSIJEK

Telefoni:

28-25

27-25

23-31

Vrši solidne usluge

soboslikanja, ličenja, pismoslikarije, dekorativne radove kod prigodnih svečanosti.

POKLONITE NAM SVOJE POVJERENJE, ZADOVOLJIT ĆEMO VAŠ UKUS

„Slavonija“

tvornica odjeće i rublja

Godine 1945 „Slavonija“ je počela sa radom kao gradsko poduzeće. Zalaganjem čitavog kolektiva 1949 godine otvoren i drugi pogon poduzeća, a u 1953 godini pro-radio je i treći pogon. U ovom poduzeću proizvode se muška, ženska i dečija odijela, mantili, balon mantili, zimski kaputi, kožni kratki i dugi kaputi i druga konfekcija, što se sve radi u prvom pogonu poduzeća u Karadžićevoj ulici broj 8.

U drugom pogonu poduzeća u Štrosmajerovoj broj 10 proizvode se sve vrste rublja: košulje muške, gaće, pidžame, t. zv. „Mondgomery“ košulje. Rublje se pravi od raznih vrsta finog materijala: platna, zefira, puplina, oksforda, frenča itd.

Kada je u 1953 godini drugi pogon otpočeo sa radom, u „Slavoniji“ se počelo i sa proizvodnjom krznarije, uglavnom za postavu kožnih kaputa. Od toga vremena čitavo poduzeće počelo je raditi punom snagom, osjetno se proširio asortiman proizvoda i pristupilo otvaranju prodavnica u Osijeku, Zagrebu, Beogradu, Novom Sadu, Skoplju, Sarajevu, Subotici, Zrenjaninu, Vukovaru, Ljubljani i u mnogim drugim mjestima.

U ovoj velikoj tvornici osobita se pažnja poklanja kvaliteti proizvoda. To je svakako razlog velike potražnje svih vrsta odjeće i rublja „Slavonije“, radi čega poduzeće stalno povećava proizvodnju da bi zadovoljilo sve veći broj narudžbi. Posebna se pažnja takođe poklanja praćenju mode, te se stalno izrađuju novi modeli, osobito ženske konfekcije. Pored toga što se mnogo pažnje poklanja ukusu kupaca, naročita se briga posvećuje kvalitetnoj izradi, te su uslijed toga svi proizvodi „Slavonije“ ukusni, lijepi i trajni.

Sirovine za izradu teške konfekcije, rublja i krznarije nabavljaju se od raznih renomiranih tvornica iz cijele zemlje, što obezbjeđuje bogat asortiman i dobar kvalitet.

Od preko 500 članova radnog kolektiva u tvornici je upošljeno oko 70% ženske radne snage. Ovo je veoma značajno, obzirom da se u našoj zemlji teži davanju većih mogućnosti za rad i ženama kao ravnopravnim članovima zajednice. No to je korisno i za samu tvornicu, obzirom da se u njoj proizvode velike količine rublja i druge lake konfekcije na čijoj se izradi gotovo svugdje angažuje ženska radna snaga radi njene spremnosti, a što je već dalo dobre rezultate.

Uspon tvornice, koji je počeo od 1953 godine, nastavlja se sve bržim tempom, što „Slavoniju“ uvršćuje u značajne proizvođače i snabdevače našeg građanstva ovom vrstom proizvoda.

"PROSVJETA"

KINEMATO-
GRAFSKO
PODUZEĆE

Osijek

Telefon direkcije 21-50

"CRVENA ZVIJEZDA"

Preradovićevo Šetalište Telefon 21-51

"PAPUK"

Radićeva ulica 1
Telefon 21-52

"NARODNI KINO"

Štrosmajerova ulica 134
Telefon 29-25

"ZVEČEVO"

Ulica Jugoslovenske
narodne armije 34
Telefon 21-53

"SLAVIJA"

Tucovićeva ulica 15
Telefon 30-53

PRIKAZUJE FILMOVE
DOMAĆE I SVJETSKJE
PRODUKCIJE I REKLAM-
NE DIJAZOZITIVNE

Proizvodi od plastičnih masa

Do početka 1953 godine bilo je to samo malo odjeljenje osječkog drvnog kombinata „Borovik“ u kome su izrađivani dugmad i češljevi od polivinila i roga. Mogućnost proizvodnje ovih artikala bila je skućena i zapostavljena. Samo 14 radnika pravilo je zanatskim sistemom rada dugmad i češljeve, a to nije moglo udovoljiti potrebe tržišta.

Potrebe tržišta i uspješan plasman čitave produkcije odjeljenja doveli su do odluke Narodnog odbora grada Osijeka o izdvajanju tog odjeljenja iz sastava „Borovika“ i osnivanja novog, samostalnog poduzeća „Analit“, tvornice dugmadi, češljeva i galanterijskih proizvoda. Odmah je izvršeno preseljenje u nove prostorije, montaža postojećih i opravka starih strojeva koji su u „Boroviku“ bili izvan upotrebe. Početni obrtni kredit bio je svega tri milijuna dinara, a broj uposlenih radnika i službenika iznosio je samo 15 ljudi. Od samog početka ovaj složni kolektiv trudio se da stvori prikladne prostorije za rad, proširi proizvodnju i načini asortiman robe prema zahtjevima tržišta. Već u prvim danima svog postojanja kolektiv je počeo da izrađuje dugmad od galalita. To je danas roba mnogo tražena i cijenjena na tržištu, a u ovom poduzeću se izrađuje uvijek u skladu s modnim tekstilnim novitetima domaćih i stranih modnih kuća.

U prvoj godini rada — 1953 — ostvareni bruto produkt iznosio je 23,5 milijuna dinara, prema planiranom 31 milijunu, što je rezultat velikog nedostatka stručnog kadra. Već slijedeće godine plan je više nego udvostručen i premašen završetkom 1954 godine za 21 milijun dinara. Bruto-prodakt za 1955 godinu planiran je na 203 milijuna dinara, ili skoro za 10 puta više nego u 1953 godini.

Pored ostalog, poduzeće je nabavilo „Vindsor“ stroj za proizvode iz polistirena; izrađuje prvorazrednu galalitnu, polivinilsku i polistirensku dugmad modernih fazona i boja; proizvodi polivinilske i polistirenske češljeve, polistirenske teško salomljive čaše prikladne za restorane i ugostiteljstvo; prema narudžbama izrađuje svakovrsnu ambalažu od polistirena za kemisku i kozmetičku industriju, aparate za oštrenje olovaka, naročito ukusne kutije za brijaće aparate, drške za četkice za zube i četke, noževe za papir i mnoštvo drugih galanterijskih proizvoda.

Treba posebno naglasiti da „Analit“ prednjači u pogledu cijena ispred ostalih poduzeća istog karaktera i da su mogućnosti proizvodnje takve da se mogu zadovoljiti u srazmjerno kratkom roku i najveće narudžbe.

Široki asortiman naših
ČETAKA od dlake, žilice
i žice za potrebe široke
potrošnje te specijalne
potrebe industrije, KIS-
TOVA za ličilce, pokos-
tare, ljevače itd. stoji na
raspoložnju našim cije-
njenim posl. prijateljima

Stupite s nama
u poslovne veze!

Mi ćemo Vas
zadovoljiti
niskim cijenama
i kvalitetnim
proizvodima!

**TVORNICA
ČETAKA
I KISTOVA**

• **VETNIĆ NIKOLA** •

(prije »Siva«)

O S I J E K

Gundulićeva 16, Tel. 24-29

Poštanski pretinac 20

Brzovjav: Četkara, Osijek

**VELETRGOVAČKO
PODUZEĆE ZA
VINO, ŽESTOKA
ALKOHOLNA I
BEZALKOHOLNA
PIĆA**

VINOPROMET

O S I J E K
Gornjodravska obala 23

Tek. račun kod NB br. 577-T-64

Poslužujemo ugostiteljsku
i trgovačku mrežu prvo-
razrednim baranjskim i
sremskim vinima i origi-
nalnom rakijom šljivovi-
com, kao i ostalim alko-
holnim i bezalkoholnim
pićima

Isporuka u bačvama i bo-
cama

Zastupamo renomirane
tvornice likera: „Badel“ -
Zagreb i „Crystal“ - Beo-
grad sa komisijom skladišta
u Osijeku i prodajemo
svu robu uz originalne
tvorničke cijene

Prevoz robe vršimo na-
šim kamionom uz mini-
malnu naplatu prevoza

Usluga brza i solidna!
Posjetite nas!
Informacije na tel. 25-78

„Košutnjak“ - Bilje

„Košutnjak“ je šumsko gospodarstvo u Bilju, nedaleko od Osijeka. Rađ ove privredne organizacije je veoma značajan i koristan, jer sličnih u našoj zemlji nema mnogo. Na njemu se savremenim i intenzivnim gospodarenjem uzgaja kvalitetna divljač i napućuju lovišta naše zemlje raznom divljači, koja se radi razvoja športskog lova u zemlji sve više potražuje.

Šume na području „Košutnjaka“ iskorišćavaju se u vlastitoj režiji. Na samom gospodarstvu organizovana je proizvodnja raznovrsnih artikala od drveta, kao npr. primjer: furnirski trupci, trupci za ljuštenje, pilanski trupci, trupci za šibice, rudno drvo, pregovana oblovina, dužice, taninsko drvo, celulozno drvo, drvna vuna itd. Radi svoje dobre kvalitete proizvodi od drveta „Košutnjaka“ već su dobro poznati i traženi na tržištu.

Pored prodaje ovakvih šumskih sortimenata, gospodarstvo od divljači naročito prodaje živu jelensku divljač i fazane. Njih u šumama „Košutnjaka“ ima u izobilju, što je rezultat dobre nege i pažljivog rukovođenja.

„Košutnjak“ ist eine Walwirtschaft in Bilje, unweit von Stadt Osijek. Die Tätigkeit dieser Wirtschaftsorganisation ist von Bedeutung und sehr nützlich, da es solche in unserem Lande nicht sehr viele gibt. Dort wird mit modernen Mitteln und mit Intensität verschiedenes qualitatives Wild aufgezogen, mit welchem verschiedene Jagdgebiete in unserem Lande versorgt werden, weil zufolge der Entwicklung des Jagdsportes im Lande, immer grössere Nachfrage für das Wild besteht.

Die Wälder im Gebiet „Košutnjak“ werden in eigener Regie ausgebeutet. Auf der Wirtschaft selbst ist die Erzeugung verchiedener Holzartikel organisiert, wie z. B.: Baumstümpfe für Furnier, Baumstümpfe zum schälen, Baumstümpfe für Sägewerk, Baumstümpfe für Zündhölzer, Bergwerkholz, Rundstämme, Latten, Tanninholz, Zellstoffholz, Holzwohle u. s. w. Zuzolge ihrer guten Qualität, die Holzzeugnisse von „Košutnjak“ sind bereits gut bekannt und gesucht am Markt.

Nebst Verkauf solcher Wald-Assortiments, verkauft die Wirtschaft auch lebendes Wild, meistens Hirsche und Fasane. Diese gibt es in den Wäldern des „Košutnjak“ in Fülle, was das Resultat guter Pflege und richtiger Bewirtschaftung ist.

**PODUZEĆE ZA EKSPLOATACIJU ŠUMA
I PROMET DRVNIM PROIZVODIMA**

„OGANJ“

O SIJEK • Štrosmajerova 1/1 • Tel. 22-23 i 22-24

**BAVI SE EKSPLOATACIJOM ŠUMA,
PRODAJOM OGREVNOG DRVETA
NA VELIKO I MALO, IZRAĐUJE TEH-
NIKU, IZVOZI SVE VRSTE DRVNOG
MATERIJALA U INOSTRANSTVO**

Nudi sa svoga dobro sortiranog
skladišta slijedeće artikle:

sve vrste rezane i tesane građe,
šperploče, panelploče, lesonit-
ploče, salonit-pokrivački materi-
jal, drvolutploče, katranske pro-
izvode, cement, gips, crijep i ope-
ku, štukaturnu trstiku, kao i sve
ostale artikle za građevinstvo

„KRNDIJA“

**TRGOVAČKO PODUZEĆE GRAĐEVNIM MATERIJALOM,
OGREVOM I KUĆNIM NAMEŠTAJEM NA VELIKO I MALO**

O S I J E K

Preradovićeva ul. br. 19

Telefoni: 32-07 i 23-45

Posjetite nas i uvjerite se
u naš bogat asortiman

Lanena industrija

Od male radionice
do velike tvornice

Polovinu potreba naše zemlje u ciradama, šatorskim platnima, raznim tehničkim platnima i lanenim međupostavskim platnima podmiruje Lanena industrija — Osijek.

Nema potrošača koji nije bio zadovoljan izvrsnim kvalitetom naših proizvoda i koji iz našeg širokog asortimana nije mogao da izabere najraznovrsnije proizvode lanene i kudeljne industrije.

Nije slučaj što je naše poduzeće postalo jedno od najznačajnijih proizvođača ove vrste u zemlji. Naporom radnog kolektiva proizvodnja je povećana za tri puta u odnosu na period do 1945 godine.

Iako je početak bio skroman i težak, danas se postiglo dosta. Osnivanjem poduzeća 1901 godine stvoreni su kapaciteti samo za preradu lanene stabljike u vlakno. Tek je kasnije podignuta predionica i tkačnica lanenih i kudeljnih proizvoda, kako bi se poduzeće pojavilo na tržištu ne samo sa sirovinama, već i sa polufabrikatima i finalnim proizvodima. U tome se i uspjelo.

Poduzeće Lanena industrija-Osijek je prešlo put kojim su išle mnoge naše privredne organizacije: postepen razvoj od male radionice do velike tvornice. Ali je ovaj uspjeh utoliko veći što se ovo poduzeće razvilo u jedno od najjačih proizvođača u zemlji. To je dokaz da je pored zalaganja radnog kolektiva i povjerenje kupaca odigralo bitnu ulogu. Velika tražnja za kvalitetnom robom Lanene industrije-Osijek omogućilo je ovakav razvoj.

Danas, 54 godine poslije osnivanja, poduzeće ima u svom sastavu pored kapaciteta za preradu lanene stabljike u vlakno i predionicu i tkačnicu sa odjeljenjem dorade. Tako su stvoreni uslovi za potpun proces proizvodnje — od sirovine do finalnih produkata. Zato danas ovo poduzeće proizvodi: lanenu i kudeljnu pređu, lanene, kudeljne, poluplatnene, polukudeljne i pamučne tkanine, sirove, bojadisane, impregnirane, te tehničke tkanine za gumarsku i prehranbenu industriju, kao i sve vrste sportskih tkanina za odijela, šatore i slično.

Mnogo novih proizvoda je osvojeno. Napredak naše industrije, spoljne trgovine i porast životnog standarda zahtijevaju sve jače proširenje dosadašnjeg asortimana. Zato se poduzeće neće zadržati samo na ovim proizvodima. Vrš se opiti da se obuhvati i izrada onih proizvoda od lana i kudjelje koji su najpotrebniji potrošačima.

Izvodi sve vrste građevinskih radova i projektiranje objekata u svome vlastitom projektnom birou

Gradilišta u Osijeku, Orahovici i Gudincima (kraj Županje)

**GRAĐEVINSKO PODUZEĆE
ZA IZVOĐENJE I PROJEKTIRANJE OBJEKATA**

Graditelj

O S I J E K Telefoni: Direktor i tehnički 30-19
Računov. i komercijalno 27-76
Centralno skladište 22-94
Gradnje u Osijeku 31-16, 27-46

DIP

• MARINKOVIĆ IVO •

TVORNICA POKUŠAVIA, STOLICA I ALATA

O S I J E K

Telefoni: 25-22 i 25-23

PROIZVODI I PRODAJE:

Sve vrste kućnog i kancelariskog namještaja u garniturama i djelovima, kao spavaće i kombinirane sobe, kuhinje, kaučeve, otomane, radne kabinete, zasebne dijelove kancelariskog namještaja itd. Sve vrste namještaja iz savijenog drveta kao stolice, kino stolice, vješalice i slično. Sve vrste stolarskog i bačvarskog alata, kao blanje sa i bez noževa, tezge i sl.

SVE TO U ODLIČNOM KVALITU I UZ NISKE CIJENE — PROIZVODI NASE FIRME POZNATI SU NE SAMO U NAŠOJ ZEMLJI, NEGO I NA STRANIM TRŽIŠTIMA EVROPE, AZIJE, AFRIKE I AMERIKE

Posjetite nas i uvjerite se!

„Grozđ“

poduzeće za promet
sortnih alkoholnih pića

Ne može se reći da je u našoj zemlji teško pribaviti alkoholna pića. Pored kupovine direktno od proizvođača kod nas ima i dosta poduzeća koja se bave prometom ovih proizvoda. Pa ipak, mali je broj poduzeća kao „Grozđ“ u Osijeku, koji se bavi prometom samo sortnih alkoholnih pića na veliko. Stovarište „Grozda“ je uvijek dobro snabdjeveno prvorazrednim vinom i rakijom.

Ovo poduzeće je osnovano sa ciljem da prvenstveno plasira proizvode poljoprivrednog dobra „Slavonija“, ono takođe nabavlja i prodaje kvalitetna alkoholna pića i iz drugih poznatih vinorodnih krajeva. Baš ovo i obezbeđuje dobru snabdjevenost i uvijek bogat izbor sortnih alkoholnih pića.

Iz godine u godinu obim djelatnosti ovog poduzeća se sistematski povećava. To nije ništa neobično s obzirom na dobru kvalitetu sortnih pića koja se isporučuju u bocama, buteljama i buradima, već prema želji kupaca. Mogućnost velikog izbora najbolje će se vidjeti ako, naprimjer, pomenemo da se kod „Grozda“ uvijek mogu dobiti kvalitetna vina: traminac, burgunder, sovinjon itd. Pored poljoprivrednog dobra „Slavonija“, glavni snabdjevači poduzeća su i poljoprivredna dobra iz Iloka, Kutjeva, Erduta i drugih mjesta.

Posebno je vredno napomenuti da su cijene sortnih pića kod ovog poduzeća veoma povoljne, u što su se uvjerala mnoga trgovačka i ugostiteljska poduzeća koja su poslovala sa „Grozdom“. Poduzeće takođe ima i zastupstvo naše renomirane tvornice likera „Maraska“ iz Zadra, sa konsignacionim skladištem u Osijeku, a prodaju proizvoda ove tvornice vrši po tvorničkim cijenama. Ovim zastupstvom još više je upotpunjen i inače bogat asortiman.

NOVA TRGOVINA

ČASOPIS ZA PITANJA

UNUTRAŠNJEG I SPOLJNJEG TRŽIŠTA

Izlazi jedanput mesečno

Beograd, Kolarčeva ulica br. 1/III — Telefon 21-728

Snabdijeva
zanatstvo svih sektora
materijalom i sirovinama,
sitnim priborom i alatom,
te prodaje gotove, od-
lične zanatske proizvode

Obrtnička
**NABAVNO
PRODAJNA
ZADRUGA**

S. O. J.
za grad i kotar Osijek

O S I J E K I
Ulica Republike br. 6

Telefoni:
Uprava: 27-72
Prodavaona i
računovodstvo: 24-26

Odjeća

**MODNO
ODJEVNO
PODUZEĆE**

Osijek

Trg slobode 9

IZRAĐUJE po mjeri od
donesenog, kao i od svog
vlastitog materijala naj-
modernije

MUŠKE

ŽENSKE

DJEČJE

odjevne predmete po
najnovijim krojevima

Osim toga PROIZVO-
DIMO sve uniforme:
oficirske, vojne, milicijske
i ostale; prvorazrednu
mušku, žensku i dječju
konfekciju, koja je po-
znata po svojoj kvaliteti,
a prodaje se

U NAŠOJ PRODAVNICI
TRG SLOBODE 9

SVE PROIZVODE
DAJEMO I NA KREDIT

Osječka tkaonica svile

Osnivanje Osječke tkaonice svile zabeleženo je negde oko 1930 godine. Početak njenog rada je sličan ostalim kapitalističkim preduzećima: Proizvodni proces nije bio kompletan, nedostajala je bojadisaona i štamparija, tako da su poluproizvodi doradivani u drugim preduzećima u zemlji i inostranstvu.

Takvu su tvornicu nasledili trudbenici Osječke tkaonice svile posle oslobođenja Osijeka 1945 godine. Pored toga, zgrade i jedan deo pogona bio je znatno oštećen usled bombardovanja, jedan manji deo strojeva nije radio, kapaciteti su bili neusklađeni.

Sa neviđenim elanom pregli su trudbenici Tkaonice svile na njenu obnovu i rekonstrukciju. Uspjeh nije izostao. Za relativno kratko vreme obnovljen je rad tkaonice. Umesto 180 razboja, koliko ih je ostalo posle bombardovanja, broj je povećan još za 60, i to uglavnom prilikom koncentracije tekstilne industrije. Tako je njen kapacitet proširen na ukupno 240 strojeva. Nažalost, to su bili stari strojevi, ali su ipak, upravljani veštom rukom, davali mnogo više no što se moglo očekivati.

U isto vreme zabeležen je još jedan uspjeh. Svilani je pripojena bivša tekstilna bojadisaona na zelenom polju. Tako je otpala nepotrebna kooperacija na polju usluga bojadisanja. Pogon je postao kompletniji. Tkaonica je sada proizvodila sve od sirovine do gotovih proizvoda, bez zastoja i bez nepotrebnog šetanja poluproizvoda. Zato su i zadaci u periodu planske privrede mogli u potpunosti da budu izvršavani.

Međutim, sa razvojem naše industrije i jačanjem slobodne konkurencije, došlo je do izvesnih poteškoća u radu. Postojeći strojevi, dobrim delom već istrošeni, zatim tehnološki proces i kadrovi nisu mogli da reše probleme koji su nastali napredovanjem tekstilne tehnike i da udovolje tražnji tržišta za što širim asortimanom. Posle mnogih diskusija donete su prve odluke — što pre pristupiti izgradnji štamparije i osposobiti postojeće strojeve za mašinsko štampanje tkanina, kako bi se znatno proširio asortiman proizvodnje.

Za unapređenje proizvodnje, poboljšanje higijensko-tehničke zaštite rada, za organizaciju boljeg tehnološkog procesa, utrošeno je za poslednje tri godine ništa manje nego skoro 20 miliona dinara. Sve je to omogućilo da se vrednost bruto produkata prosečno podiže godišnje za oko 100 miliona dinara. U tkaonici je usled bolje organizacije rada povećana proizvodnja za oko 4% i likvidirana uska grla zamenom starih strojeva novim.

Najveći uspon od postanka

Retko da je istorija bilo kojeg preduzeća tako stara kao Poljoprivredno-industriskog kombinata „Belje”, a koja seže unatrag više od dva i pol veka. Još 1687 godine formiran je ovaj poljoprivredni gigant, jer je ovo imanje tadašnji austrijski car Leopold I poklonio princu Eugenu Savojskom kao nagradu za njegovu pobedu nad Turcima kod Sente te iste godine. Odonda pa sve do danas „Belje” je stalno egzistiralo kao poljoprivredno dobro, prolazilo kroz razne ruke feudalaca i kapitalista. Međutim, tek u novije vreme ono je postalo napredan poljoprivredni objekat koji svoju organizaciju svakodnevno usavršava.

Razvoj „Belja” je tek posle osolobodenja zemlje — u okviru naše socijalističke zajednice — krenuo krupnim koracima napred. Uvođenjem mehanizacije u obradi zemlje, kao i korišćenjem moderne agrotehnike, „Belje” je sa svojim proizvodnim kapacitetima odigralo značajnu ulogu u prehrani stanovništva u prvim posleratnim godinama. Poslednjih godina „Belje” je energično krenulo modernizovanju svih grana ratarske i stočarske proizvodnje, a uporedo s tim i u izgradnju vlastite prerađivačke industrije. Sjedinjujući ove dve delatnosti, „Belje” je dobilo karakter kombinata jedinstvenog po svojoj vrsti u našoj zemlji. Ovo je značajno za celu našu privredu, jer „Belje” neće više biti isključivo proizvođač sirovina, već će na tržište izlaziti sa polufinalnim i finalnim produktima.

Ogroman je poljoprivredni potencijal ovog poljoprivredno-industriskog kombinata. Na svojih 28.000 ha površine razvija sve grane ratarske i stočarske proizvodnje i između ostalog proizvodi: sve vrste žitarica, semensku i merkantilnu robu najbolje kvalitete, povrće, prvoklasna sortna vina, elitno seme šećerne repe, industrijske biljke konoplju i lan, kao i uljarice; rasplodnu stoku simentalke i istočno-frizijske pasmine, ovce cigaje, merino i hempšir, rasplodne i tovne svinje pasmine veliki jorkšir, uvezene iz Engleske i domaće crne slavonske; rasplodnu perad rase Susseks, Leghorn i Rhode Island kao i perad za klanje.

Svojom prerađivačkom industrijom prerađuje sve vrste ratarskih, stočarskih i povrtarskih proizvoda, proizvodi suhomesnatu robu, čuveni beljski maslac, polumasni sir, kazein najboljeg kvaliteta, konzervira razne mesnate paštete, a od povrća gaji i prerađuje: paradajz, ljudski grašak, krastavce, mlevenu papriku poznatog kvaliteta itd. U svojim fabrikama kuđelje proizvodi najbolje kuđeljno vlakno, u šećerani šećer kocku i kristal itd.

Vredno je istaći neke pojedinosti iz dosadašnjeg rada na ovom dobru, koje naročito ukazuju na velike uspehe u razvoju poljoprivrede. Ovo je osobito slučaj kod stočarstva. Naprimera, kod govedarstva orijentacija je uglavnom na simentalSKU i istočno-frizijsku pasminu. Zahvaljujući tome, kod krava muzara je postignut izvanredan uspeh u prinosu mleka. Kod ukupnog oko 2.000 komada muzara ostvaruje se godišnji prosek od preko 2.600 litara, što je za naše prilike rezultat za svaku pohvalu. Ovo se postiže ne samo zbog izbora pasmine, već isto tako zahvaljujući dobroj nezi i ishrani.

Proizvodnjom velike količine mleka stvoreni su i povoljni uslovi za razvoj mlekarske industrije. Kombinat ima veliku i moderno opremljenu mlekaru u kojoj se prerađuje mleko sa svih poljoprivrednih pogona. Pored trapista, ajdamera i drugih sireva koji se ovde izrađuju, osobito je već dobro poznat i nadaleko čuven beljski maslac. Po svome kvalitetu ovaj maslac u našoj zemlji nema konkurencije.

Veliki uspeh je takođe postignut i u razvoju ovčarstva i svinjogojstva. Uspešnim sprovođenjem ukrštanja ovaca merino sa domaćom cigajom dobijena je ovca sa kvalitetom vune merino i izvanrednom otpornošću nasleđenom od cigaje. U svinjogojstvu su osobito dobri rezultati postignuti kako u poboljšanju rase, tako i u pojednjenju troškova proizvodnje. Tome je naročito doprinela upotreba automatske hranilice koja se već seriski proizvodi na „Belju”. Sada jedan radnik opslužuje skoro tri puta više tovljenika nego pre upotrebe ove hranilice.

Velike količine svojih proizvoda, naročito prehranbenih, Kombinat izvozi i u inostranstvo: Zapadnu Nemačku, Englesku, Italiju, Austriju, Francusku, Grčku i druge zemlje. Ima dosta proizvoda „Belja” koji su već dobro poznati, cenjeni i traženi u ovim zemljama.

Pored gore navedene poljoprivredne proizvodnje, „Belje” razvija i veoma solidnu proizvodnju poljoprivrednih mašina i alatki u svojim dobro opremljenim mašinskim radionicama u Kneževu, Mirkovcu i Mecama, kao što su to agregati za umjetnu kišu, aparati za vještačku mužu krava, čijalice za kukuruzovinu, automatske hranilice za tov svinja itd. I baš po tome ovaj poljoprivredno-industrijski kombinat je valjda jedinstven primer u našoj zemlji. Trudeći se da sami proizvedu neke mašine i sprave koje su njima potrebne, u Kombinat u su mnoge od njih počeli da proizvode i seriski za potrebe drugih.

Beljski proizvodi kako prije tako i danas uživaju veliki ugled kod svih svojih potrošača, bilo u zemlji ili inostranstvu, jer „Belje” je uporedo sa svojim razvojem uvek vodilo i vodi računa o kvalitetu svojih proizvoda koji su zagarantirani zaštitnim znakom.

Kao i do sada, tako i ubuduće „Belje” će stalno nastojati da u svakom slučaju zadovolji ukus svojih potrošača, a to mu nalaže i ugled socijalističkog preduzeća.

Poljoprivredna zadruga Retfala

Nije ni malo pretjerano ako se kaže da je malo poljoprivrednih zadruga u Hrvatskoj, pa i u čitavoj našoj zemlji koje su postigle takove uspjehe u svome radu kao zadruga u Retfali — predgrađu Osijeka. Ova zadruga je razvila veoma široku djelatnost na raznim poljima rada. Ona ima više pogona, od kojih svaki pretstavlja čitavu grupu radionica, radnji, odjeljenja itd., kroz koje se odvija praktičan rad.

Pogon trgovina ima prodavaonu mješovite robe, dvije ugostiteljske radnje i vlastito podrumarstvo, prerađu mesa i prodavaonu mesa, radionu za proizvodnju soda vode i vrši otkup i prodaju poljoprivrednih proizvoda i stoke za potrebe pojedinih radiona i prodavaona. Sve ove prodavaone zadruge veoma su dobro snabdjevene robom, a zahvaljujući tome što se u zadruzi radi na principu što manje zarade, cijene su veoma pristupačne. Zato je razumljivo da se u ovom pogonu zadruge iz godine u godinu povećava ukupan godišnji obrt.

Pogon trgovina ima prodavaonu mješovite robe, nica, kolarija, bravarija i automehaničarska radiona, kovačnica, postolarnica, soboslikarska i pismoslikarska radiona, bačvarija, građevinarstvo. Zar je potrebno osobito isticati da se već iz ovog nabranja može vidjeti da je malo takovih poljoprivrednih zadruga koje imaju ovoliko raznih zanatskih radiona. To omogućuje da se u okviru zadružne djelatnosti mogu zadovoljiti gotovo sve potrebe zadrugara u raznovrsnim zanatskim uslugama, a dobrim djelom i nezadrugara iz okolice.

Zadružni pogon izvoz osnovan je tek 1950 godine, kada je zadruga počela da izvozi trstiku. Međutim, djelatnost ovog pogona se stalno razvijala tako da zadruga preko njega danas izvozi čitav niz artikala. Po ukupnom obimu godišnjeg obrta zadruga u izvozu u zadružnom sektoru Hrvatske zauzima drugo mjesto. Inače otkup proizvoda za izvoz zadruga vrši uglavnom samo preko zadružnih organizacija. Zadruga najveći deo svoga izvoza obavlja u Švicarsku, Zapadnu Njemačku, Austriju i Italiju, a u posljednje vrijeme i u Izrael; a glavni izvozni artikli koje zadruga plasira u inozemstvo su: sirkove metle, jaja, konji za klanje, sirkovo sjeme, stoka za klanje i zaklana, kao i živa perad. Koliko je značajna ova djelatnost zadruge, svakako će se najbolje ilustrovati ako se napomjene da je samo u 1953 godini izvezeno razne robe u vrijednosti od blizu 76 milijuna dinara, a samo u prvom tromesečju 1954 godine izvezeno je za oko 60 milijuna. Za zadrugu se ne postavlja kao problem pitanje plasmana robe u inozemstvu, jer se uvijek vodi računa o kvaliteti artikala koji se izvoze.

Plan grada OSIJEKA

GRADSKA I SVEUCILISNA KNJIZNICA OSIJEK

ZAVIČAJNA ZBIRKA

33(091) /OSI/

Osijeck

PRIVREDNI CENTAR SLAVONIJE

I N D U S T R I J A
T R G O V I N A
P O L J O P R I V R E D A